500 KURUŞ
YIL 6 SAYI 2165.

PAZAR 17 HAZİRAN 1979

EKONOMİ

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

Türk-İş de işverenler de «Toplumsal Anlaşma»da değişiklik istiyor

- İŞVERENLER, ÖZEL SEKTÖRÜN DE TOPLUMSAL ANLAŞMA KAPSAMINA ALINMASINI DAYATIRKEN, TÜRK - İŞ ANLAŞMANIN GÜNÜN KOŞULLARINA UYDURULMASINI İSTİYOR

Haber Merkezi — AP yetkilileri ile hükümeti düşürme konusunda görüşmeler sürdüren Türk-İş yöneticilerinin yarın Başbakan Bülent Ecevit'e bir «Öneri Paketi» sunacakları belirtildi.

Öneri paketinde yeralan maddeler içinde Hükümet, İşverenler, Türk-İş ve DİSK yöneticileri tarafından imzalanan «Toplumsal Anlaşma»nın kapsamının genişletilmesi istemi de yeralıyor. Öte yandan, işverenlerin de hükümete baskı yaparak Toplumsal Anlaşma'nın çerçevesinin genişletilmek istendiği bildiriliyor. İşverenler «Çerçeve genişletmesini», özel kesimin de anlaşma kapsamına alınması olarak değerlendirirken, Türk-İş'in «Öneri Paketi» içinde yer alan maddelerde «Toplumsal Anlaşma»nın günümüz koşullarına uydurulması gerekir» ifadeleri yeralıyor.

Türk-İş Yönetim Kurulu üyelerinin yarın Başbakan Ecevit'e vereceği bildirilen «Öneri Pakedi»nin ekonomi ve ekonomi dışı koşullar olarak ikiye ayrıldığı da belirtiliyor. Ekonomik konuların başında son zamlardan sonra «Toplumsal Anlaşma»nın yeniden ele alınması geliyor. Önceki gün konu ile ilgili açıklamada bulunan Türk-İş Genel Sekreteri ekonomik isteklerinin 12 maddeden oluştuğunu belirtti, ancak bu konuda daha fazla bilgi vermekten kaçındı. Edinilen bilgiye göre öneriler arasında şiddet eylemleri, hükümet-işveren-Türk-İş ilişkileri ile Çalışma Bakanlığı'ndan istemler yeralıyor.

Başbakan Ecevit'in Fethiye gezisi

CHP'li gençler ÜGD'liler tarafından taşlandı

- «ORKOP-2, Orman Ürünleri Sanayi»nin temel atma töreninde konuşan Başbakan Ecevit, «IMF'ye ödün değil, güven verdik» dedi

Haber Merkezi — CHP Genel Başkanı ve Başbakan Bülent Ecevit'in Fethiye'de düzenlediği miting için İzmir'den gelen bir grup CHP'li Ülkücü Gençlik Derneği üyeleri olduğu bildirilen kişiler tarafından taşlandı. Başbakan Ecevit bu olay için «bir provokasyon» dedi.

TAŞLAMA OLAYI

Başbakan Ecevit'in bindiği helikopter Fethiye'ye inmeden 15 dakika kadar önce İzmir Belediyesine ait içinde CHP İzmir İl Gençlik Kolları üyelerinin bulunduğu otobüs şehir içinden geçerken taşlandı. Emniyet yetkilileri taşlama olayının Ülkücü Gençlik Derneği'nin binasının yanında bulunan Martı Gazinosu'ndan yapıldığını söylediler, olayda yaralanan olmadığını belirttiler. Yetkililer taş atan kişilerin henüz yakalanamadığını sözlerine eklediler.

Öte yandan İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş, Jan-

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

Demirel: Türkiye Amerika'nın bir vilayeti ya da bir uydusu mu?

Ankara (Politika) AP Genel Başkanı Süleyman Demirel düzenlediği bir basın toplantısında hükümetin uyguladığı dış politika sonucu Türkiye'nin itibarının sarsıldığını yineledi ve U-2 uçakları konusunda alınan tavırla Türkiye'nin hükümranlık haklarının zedelendiğini öne sürdü.

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

Devalüasyondan sonra tefecilik canlandı

Stokçular vitrinlerdeki malları bile kaldırdılar

- TEFECİLİK PİYASASINDA FAİZ ORANI BİR HAFTADA YÜZDE 50'DEN YÜZDE 70'E FIRLADI
- STOKÇULAR, TEFECİLERDEN BİLE PARA ALIP MAL STOKLAMASINA GİRİŞTİLER
- DEMİR ÇELİK ÜRÜNLERİ, PETKİM MAMÜLLERİ, DAYANIKLI TÜKETİM MALLARI PİYASADAN ÇEKİLDİ

Haber Merkezi — Devalüasyon kararından sonra İstanbul'daki tefecilik piyasasında olağanüstü bir hareketlilik gözleniyor. Devalüasyondan iki gün önce en çok yüzde 50 olan tefeci faizleri, önceki gün yüzde 70'e çıktı. Bunun yanısıra tefecilerin, işletmek üzere 500 bin liradan daha az para kabul etmedikleri de belirtiliyor. Merkez Bankası yetkilileri ise devlet tahvili

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

Viyana'da...

Carter, silahlarının artırılmasını savundu

Dış Haberler Servisi — SBKP Genel Sekreteri ve Yüksek Şura Prezidyum Başkanı Leonid Brejnev ile ABD Başkanı Carter arasındaki resmi görüşme dün başladı. Başkan Carter bu görüşmede silahlanmanın sınırlandırılmasını ısrarlı bir şekilde savunurken, ABD'deki silahların geliştirilmesi ve mükemmelleştirilmesi yolunda bir konuşma yaptı. Brejnev - Carter görüşmesinin öğleden sonraki bölümü saat 19.35'de (yerel saatle 17.35'de) Viyana'daki ABD Büyükelçiliği'nde başladı.

Bir buçuk saati aşan konuşmanın akşam yemeğinden sonra sürdürülmesi planlandı.

(Devamı Sa. 7. Sü 3'de)

Kıbrıs'ta...

BM Barış Gücü'nün görev süresi uzatıldı

Dış Haberler Servisi — Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, Kıbrıs Barışgücü Kuvvetlerinin görev süresini altı ay daha uzattı. Konsey, toplumlararası görüşmelerin başlamış olmasını da olumlu karşıladığını kaydetti. Kıbrıs'daki Birleşmiş Milletler gücünün görev süresi konusunda, Güvenlik Konseyi'nde oybirliği sağlandı. Yalnızca Çin Halk Cumhuriyeti oylamaya katılmadı ve özellikle de oylamaya katılmaktan çekindiğini her haliyle belli etti.

Oylamadan sonra bir konuşma yapan Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim, toplumlararası görüşmelerin olumlu bir ha-

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

CHP'li Karahan AP'ye geçti

Ahmet Karahan artık Gaziantep'in AP Milletvekili

HÜKÜMETİN KADERİ BAĞIMSIZLARA KALDI

MİLLET MECLİSİ'NDEKİ SANDALYE DAĞILIMI	
İktidar	224
Muhalefet	217
Ortadaki Bağımsızlar	4
Boş	5
Üye Toplam Sayısı	450

77'den bu yana CHP'den 5, AP'den 14, MSP'den ve CGP'den birer milletvekili istifa etti

Haber Merkezi — Cumhuriyet Halk Partisi Gaziantep Milletvekili Ahmet Karahan dün partisinden istifa ederek Adalet Partisine transfer oldu. Karahan'ın istifasıyla CHP'nin Millet Meclisindeki sandalye sayısı 209'a düştü. Hükümetin ise sandalye sayısı 221. Ancak bu sayıya hükümeti bu güne kadar desteklemiş bulunan bağımsız milletvekillerinden Oğuz Atalay, Nurettin Yılmaz ve Abdulkerim Zilan dahil değil. Bu milletvekillerinin de hükümeti kayıtsız şartsız desteklemesiyle hükümetin parlamentodaki sayısı 224 olmakta.

Parlamentodaki son durum nedeniyle hükümetin geleceğini tayin edecek bağımsız milletvekilleri olarak Nurettin Yılmaz, Oğuz Atalay, Abdulkerim Zilan, Hilmi İşgüzar, Ramazan Yıldırım, Eşref Cengiz, Metin Musaoğlu ve Barbaros Turgut Boztepe gösteriliyor.

CHP Kurultayı sırasında Celal Doğan'ın Genel Yönetim Kurulu üyeliğine getirilmesi üzerine Ecevit'le görüşüp istifa edeceğini açıklayan ancak sonradan bu kararından vaz geçen Ahmet Karahan'ın AP'ye geçmesiyle AP'nin Meclisteki sandalye sayısı 173'e yükseldi. Muhalefet ise 215 sandalyeye sahip. Bağımsızlar-

(Devamı Sa. 7. Sü. 7'de)

Müezzinoğlu: IMF ile 300 milyon dolarlık destek anlaşması sağladık

İstanbul (AA) — Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD)'nin Paris'te yaptığı bakanlar düzeyindeki toplantısına katıldıktan sonra Türkiye'ye dönen Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu, Yeşilköy Hava Limanı'nda yaptığı açıklamada, toplantıda, son günlerde petrol fiyatlarındaki artış nedeniyle büyük boyutlar kazanan enflasyon ve enflasyonun kontrol altına alınması için gerekli önlemlerin saptanması üzerinde durulduğunu bildirdi.

Konunun bu yönü üzerinde, özellikle örgüte üye ülkeler arasındaki işbirliğinin yeniden gözden geçirilmesi yolunda görüş birliğine va-

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

TMMOB, sendika hakkı için eylem çağrısında bulundu

Ankara (Politika) — TMMOB Genel Başkanı Teoman Öztürk, verecek artık hiçbirşeyi kalmayan emekçi halktan özveri istenemeyeceğini belirterek, «Emekçi halkın sömürülmesine karşı tüm çalışan kitleler ve örgütleri ile birlikte, anti - emperyalist, antifaşist, antişoven mücadelede, grevli toplu sözleşmeli sendikal hakların alınmasında omuz omuza olacağız» dedi. 18 oda temsilcisinin katıldığı basın toplantısında Öztürk, görüşlerini şöyle sıraladı:

«Teknik hizmetin gerekli ve yeterli bir biçimde emekçi halkımızın çıkarları doğrultusunda ve yalnızca onun

(Devamı Sa. 7. Sü. 2'de)

MKE Kırıkkale Fabrikasındaki patlamada ölen işçi sayısı beşe çıktı

Kırıkkale (AA) — Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Kırıkkale Barut Fabrikası'nda önceki sabah meydana gelen patlamada ölenlerin sayısı dün 5'e yükseldi.

Önceki günkü patlama sırasında 2 işçi derhal öldü,

(Devamı Sa. 7. Sü 8'de)

«Ülkemizde ve Dünyada Çocuk Sorunları» konulu panel yapıldı

İstanbul (Politika) — Uluslararası Çocuk Yılı (UÇY) Demokratik Örgütler Grubu tarafından düzenlenen «Ülkemizde ve Dünyada Çocuk Sorunları» konulu panel dün yapıldı. Türk Tabipler Odası toplantı salonunda yapılan panele, İstanbul Tabip Odası Başkanı Prof. Dr. Özdemir İlter, İKD MYK üyesi Yüksel Selek, eğitimci -

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

Polisler, saldırganları değil bombalanan Bakırköy Halkevini aradı

- İzmir'de polisle çatışmada yaralanan Bülent Sarıtaş'ın aynı örgüt üyesi Hilmi Begümcan tarafından ele verildiği öne sürülüyor.
- İlerici gençler Beşiktaş Pazarında gösteri yaparak İTÜ'de 600 gencin gözaltına alınmasını kınadılar
- Ankara'da işçiler iş dönüşü banliyö treninde gösteri yaptı

Haber Merkezi — Geçtiğimiz Pazartesi günü bombalı saldırıya uğrayan ve bahçesinde üç ilerici gencin öldürüldüğü Bakırköy Halkevi dün öğle saatlerinde polisler tarafından basılarak arandı. Öğle saatlerinde Bakırköy Halkevi'ni saran polis ekipleri binanın tüm odalarını aradı, özellikle olayda yaralanan gece bekçisi Hüseyin Erdem'in yatıp kalktığı oda didik didik arandı.

Öte yandan Bakırköy Halkevi'nin aranmasından sonra polis ekiplerinin bombalama olayında ölen ve yaralanan ilericilerin evlerini aradıkları bildirildi. Bakırköy Halkevi yetkilileri aramaların sağcı basının yayını doğrultusunda yapıldığını ve polislerin aramalar sırasında bombanın Bakırköy Halkevi'nde imal edildiğine dair bir «ipucu» yakalamaya kendilerini zorladıklarını bildirdiler.

Bakırköy Halkevi Başkanı Hasan Çelikel Halkevi ve ölen ilericilerin bazılarının evleriyle yaralananların evlerinin aranması üzerine

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

15-16 Haziran kutlamaları dün de sürdü

- Ankara'da DİSK 1. Bölge toplantısında Maden-İş, Bank-Sen, Baysen ve D. Toprak-İş alınmayınca, Yeni Haber-İş, Petkim-İş, Tek Gıda-İş ve Dev Maden-Sen üyeleri salonu terketti.
- DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar Diyarbakır'daki toplantıda 1 Mayıs kutlamalarına ve sınıf sendikalarına saldırdı ve 20 kişi toplantıdan sonra gözaltına alındı.

Haberi 7. sayfada

- Beşiktaş pazarında bir gösteri düzenleyen ilerici gençler, İTÜ'de gözaltına alınan 600 gencin serbest bırakılmasını istediler.

bu aşamada
ŞÜKRAN KURDAKUL

Devalüasyon

CHP ağırlıklı hükümet, [illegible] kür uygulaması adı altında, yeni bir devalüasyon yaparak, Türk parasının yabancı paralar karşısındaki değerini büyük oranda düşürdü...

Kuramsal olarak devalüasyon, bir ekonominin ödemeler dengesi açığının, yani dışarıdan satınalınan mal ve hizmetlerle, dışarıya satılan mal ve hizmetler arasındaki olumsuz farkın önemli boyutlara ulaşması durumunda başvurulan bir önlem dir.

Yine kuramsal olarak devalüasyon, ulusal ekonomide üretilen ve dışsatıma konu olan malların fiyatlarının düşürülmesi demektir. Bu düşünce çerçevesinde, savunulmaktadır ki, devalüasyon, dışsatımın artırılması sonucunu getirecektir.

Yine aynı biçimde devalüasyon, dışalıma konu olan ürünlerin fiyatlarının pahalılandırılması demektir. Ve devalüasyon, dışalım mallarının fiyatlarını artıracağından, bu ürünlere talep azalacak ve böylece, devalüasyon yapan ülkenin dışalımı gerileyecektir.

İşte, IMF'nin dayatması ve CHP ağırlıklı hükümet'in de kabullenmesi ile yapılan son devalüasyonun, görünürdeki resmi gerekçesi, ekonomi kitaplarında yeralan yukarıdaki kuramsal sava dayandırılmaktadır.

Ne yazık ki, bu kuramsal sav, çağımız koşullarında, eski ekonomi kitaplarının içinde tatlı bir hayal, bir hatıra olarak kaldı, hayatın pratiğinde işlerliğini tümden yitirdi...

Bu kural, günümüzde gerçekleşmesi olanaksız kimi varsayımlara dayalıdır. Birinci olarak, devalüasyonun dışalım fiyatlarını pahalılaştırabilmesi ve dışsatıma konu olan ürünlerin fiyatlarını da ucuzlatabilmesi için, devalüasyon yapan ülke parasının, dünyada kabul edilir bir para, dış ticarette tüm uluslararası itibar ettiği bir para türü olması gerekir. Sözgelimi, ABD doları, Japon yeni, Alman markı, Fransız frankı v.b. gibi...

Oysa, Türk parası, böyle bir niteliğe sahip değildir. Ve bu nedenle, Türkiye dış ekonomik ilişkilerinde Türk parası değil, döviz dediğimiz yabancı paraları kullanmak zorunluğundadır.

Soruna bu açıdan yaklaştığımızda, yapılan bir devalüasyon, yabancı para türünden, Türkiye'nin ne dışalım fiyatlarında ve ne de dışsatım fiyatlarında herhangi bir değişikliğe neden olmayacaktır.

İkinci olarak, devalüasyonun dışalım fiyatlarını pahalılaştırması ve dışsatım fiyatlarını da ucuzlaştırması kuramı, dış ticarette serbest rekabetin geçerli olduğu, yani gümrük duvarlarının bulunmadığı bir dış ekonomik ilişkiler sisteminin varolduğu varsayımına dayanmaktadır... Düşünülmelidir ki, Türkiye, döviz açısından dünya ölçülerine göre, hayli ucuz olan tekstil ürünlerine alıcı bulamamaktadır...

Sözün kısası, Türkiye'nin yaptığı bu son devalüasyon, dış ticaret açıklarında ve buna koşut olarak dış ödemeler dengesi açıklarında, ciddi bir gerilemeye neden olmayacaktır...

Peki ama, IMF bunca zamandır neden devalüasyon üstüne devalüasyon dayatmaktadır? Ve neden CHP ağırlıklı hükümet, böylesi bir uygulama dış ticaret açıklarında bir iyileşme getirmeyecekse, devalüasyon yapmak gereğini duymaktadır?

IMF'nin devalüasyon üstüne devalüasyon dayatması boşuna değildir elbet... Bunun anlamı, öteki önlemlerle birlikte, ekonomik bunalımların tüm yükünün, emekçi yığınların sırtına bindirilmesi demektir... Devalüasyonun anlamı, kemerlerin iyice sıkılması, kemerlerde yeni yeni deliklerin açılması demektir... Nasıl mı? Bunu da, yarın işleyelim...

FORUM

Geleceğin hazırlanmasında çocukların önemini gören yazarlar tarafsız olamazlar; çocuğu ve çocuk edebiyatını hafife alamazlar

Çocuklar için yazarken dil anlaşılır olmalıdır. Karışık olaylardan kaçınılmalı, soyuttan somuta doğru gidilmelidir.

ÇOCUK EDEBİYATI

Turan ALTUNTAŞ
ADANA YETİŞTİRME YURDU MÜDÜRÜ

Dünya çocuk hakları bildirgesinin 20. yıldönümü nedeniyle UNESCO, 1979 yılını bütün dünyada çocuk yılı olarak kutlanmasını kararlaştırdı. Ve de büyüklerin kavgalarının küçüklere yansımasını önleyemeden, Vietnamlı bebelerin Pekin yönetimi tarafından öksüz-yetim bırakılmasına seyirci kalınarak böyle bir karar alındı.

İlerde komiteler kurulacak, salonlarda konferanslar verilecek. Tüm dünya çocuk ulusu, lâf değil, pabucu yırtık olmayan bir dünya istiyor. 1979 Dünya Çocuk Yılında, çocuk ulusu, cinsikli şekeri bol bir dünya istiyor. Savaşsız, sömürüsüz bir dünya çocuklarımızın büyük insanca özlemidir.

İdeoloji, bir düşünceler sistemidir. Her sınıf kendi ideolojisini ekonomik ilişkilerinin sınıfsal çıkarlarının korunması yönünde yayar. Egemen sınıflar kendi ekonomik düzenlerini korumak ve yerleştirmek için ideolojilerini çeşitli araçlarla yayarken; işçi sınıfının sosyalist sanatçıları da, mevcut ilişkilerin değiştirilmesi yönünden uğraş verirler. Toplumun toplumsal çelişkilerini gören, çözümünde görev alan yazarlar, ezilen sınıfların ideolojilerine uygun Devrimci Çocuk Edebiyatı yaratmışlardır.

Sermayenin satılık kalemleri, efendilerinin ideolojilerine hizmet etmek için, kapitalizmin temel çelişkilerini gizlemek için, toplumun ve onun çocuklarının dikkatlerini çelişkilerden uzaklaştırırlar. İlgileri karşıtlar üzerine yoğunlaştırırlar: Güçlü - Güçsüz, İyi-Kötü, Terbiyeli-Terbiyesiz gibi... Yine bazı satılıklar da, çocuğun fakirliğini babasının ölümüne, anasının kötü kadın olmasına bağlar. Çıkar yol olarak da fabrika sahibinin oğlunu, tüccarın kızını tavlamada gösterir. Bir hayırsevere kapılanmayı önerir. Amacı düzenden kaynaklanan kötülükleri gizlemektir. Bu tür şeyleri okuyan çocuğun, kaderden başka seçeneği yoktur. «Kadere karşı gelinmez», «Dünyada iyi insanlar da vardır», «Beş parmağın beşi bir mi?» temalarıyla koşullanacaktır. Halbuki, kader ideolojinin bir yansımasıdır. Kapitalistin hayırseveri genel sömürüsünü acıma duygusu arkasına gizleyendir. Beş çocuğun beşi de neden bir olmasın?

ÇOCUK NEDİR?

Çocuk nedir? Bulunduğu düzenin sosyal varlığıdır. Kişiliğimizin oluşması 0-6 yaş dönemi çocukluğumuzdan başlar. Okul çağı (6-9), (9-12) ve yeniyetmelik (12-18) döneminin sonuna dek sürer. Çocuk, dış dünyayı bir arı gibi bilinçaltına taşır. Geçmişi belleğine yazar ve unutur. Geçmişi unuta unuta geleceğini örer.

Dış dünya ile zenginleşen iç evreni, geçmişi anlatan masallarla ortaya çıkar. Bilinç altına yerleştirdiklerini ilerki yaşlarda ortaya döker. Bunun için hayalgücü zengindir çocuğun. Ve bu hayal gücü teşvik edilmelidir. Algılamaya hiç mi hiç zararı yoktur. Çocuklar için yazılan kitaplar düşlerle dolu olsun. Bu düşler toplumcu açıdan işlensin. Halı üzerinde uçan Keloğlan, emperyalist «Dev»leri bir vuruşta ikiye bölsün!

Çocuk edebiyatında en elverişli konu, çocuğun çevresidir. İlk çocukluk için, anlatılan olay basit tutulmalı, betimlemelerden kaçınılmalı. Duygular en açık biçimiyle, karakterler en kaba biçimiyle anlatılmalı. Fazla ayrıntıya girmeden, yormadan, anlaşılan yalın bir yazı olmalıdır. Tüm dünya çocukları, bu ilk yaşlarda düş kurar, olmazı olur yapar. İlkel psikolojiye sahip çocuğun ürün karakteri de ilkel bir psikolojiyle işlenmelidir. Kahramanları psikolojik yönden ilkel tutulmalı ki çocuk kahramanına, çevresine yabancılaşmasın. Karakterler, günlük yaşamdaki genelin özeli olmalıdır. Şu tür simgelerden de uzak durulmalıdır: Cin, Peri... Bu ilk çocukluk yaşlarında hayalgüçleri gerçek-dışına varamadığı için, çocukta korku yaratabilir. Yine bu ilk yaşlarda formüle söyleyişlerden kaçınılmalıdır. İleri çocuk yaş döneminde söylenirse de şöyle söylenmelidir: «Az gittiler, çok gittiler, dere tepe yok ettiler; bir de dönüp baktılar ki, kalkılan yer görünmüyor artık» gibi...

İleri yaş çocuklarının konuları: Keşifler, icadlar, efsaneler, zihni uyanık tutan mizahlar, fıkralar, sorulu bilmeceler, soyutu somutlaştıran, kişileştiren «fabl»ler... Bu yaşın ürünü, «neden»li «niçin»li olmalıdır. Kıssadan hisse, açık olarak değil de, olayın içinde özümlettirilerek verilmelidir. Yaş ilerledikçe resim azalmalıdır.

ÇOCUKLAR İÇİN YAZMAK

Çocuklar için yazarken, genel olarak nelere dikkat edilmelidir: Dil anlaşılır olmalı, devrik cümle kullanılmamalı, karmaşık olaylardan kaçınmalı, tek olay bir iyice işlenmeli, soyuttan somuta doğru gidilmeli, kahraman sayısı az olmalı, ruhsal çözümlemelerden kaçınmalıdır. Çocuk yazını bir teknik işidir, eğitim işidir. Yazarlık özelliğine kavuşmayanlar çocuk ürünü ortaya koyamazlar. Belli bir ustalığa erişmeden, çocuk yazınında kalem oynatmak, çocukları ciddiye almamaktır, geleceği ciddiye almamaktır. Büyükler için yazamayan bir kişinin, «çocuktur nasıl olsa birşey anlamaz», deyip küçükler için yazmaya kalkması sanatsal ayıptır. «Dünyadaki en iyi çocuk edebiyatı, büyükler için yapılmış edebiyattır.»

Yazar, hangi sınıfın adına yola çıkıyorsa, o sınıfın ahlâkını, hukukunu, politikasını, arkadaşlığını, yarattığı olumlu tipte gösterecektir. Ezilen sınıfların ideolojisini benimsemiş bir yazarın olumlu tipi, işçidir. Diyalektik metodla güçsüzü güçlü kılacak, gelişen sınıfın tipini olumlu gösterecektir. Ve bu tipden hareket ederek, yavaş yavaş yıkılan sömürücü tipine, bir yumruk da kendisi atacaktır.

Gelişen kalır ortada, gerileyen yıkılır. Bu diyalektiğin hareket yasasıdır.

ÇİZGİ ROMAN VE ÇOCUK

Günümüz çocuğu, çizgi roman çocuğudur. Okuma alışkanlığı edinememişlerin edebiyatıdır çizgi roman. Vurdulu - kırdılıların dışında, iyileri de var. Çoğu kez yararı da oluyor. Örneğin: Komünist Manifesto çizgi roman durumuna getirilmiştir.

İyi bir çizgi altındakini de okutur. Sonra, okuma yazı ile değil çizgi ile başlamıştır. Çizgi roman konusunda fazla küçümlenmeye gerek yok. Yeter ki hünerli ellerde bilinçlice yapılsın. Çocuklarımız adına korktuğumuz, «Kara Çocuk Edebiyatı»dır. Tommiks, Teksas, Kinova, Zagor... Bu tür yayınlar çocuklarımızın beyinlerini yıkadığı gibi «resim aptalı» da yapıyor.

1978 yılında TDK çocuk yazını ödülü, «Çocuk ve Şiir» adlı yapıtı ile İsmail Uyaroğlu'na verildi. Ödülü alırken, şöyle diyordu, İsmail Uyaroğlu: «İçimdeki sevinç ışığı, yüzüme ulaşmadan parçalanıyor. Çünkü çocuklarımız geliyor aklıma... Annelerinin, babalarının, ağabeylerinin, ablalarının vakitsiz ölüm haberleri içinde büyüyen, faşizmin öksüz ve yetim bıraktığı çocuklarımız.»

1978 yılı faşizmin kol gezdiği yıl olduğu kadar, çocuk yazını dalında da önemli bir yıl oldu. Yine aynı yıl, Cumhuriyet gazetesi 1978-1979 Yunus Nadi Armağanı yarışmasının konusunu çocuk yazınından belirledi. Konu: «En Güzel Çocuk Romanı» olarak saptandı. Milliyet Gazetesi «Fotoğraflarla Çocuklar» olarak belirledi. Milliyet Sanat Dergisi, «Çocuk Oyunu Yarışması» düzenledi.

Çocuk kitapları okuyucusunun eline geçiyor mu? Beslenmesine para bulamayan, yoksul halkın ezilen çocukları kitaba nasıl para ayırsın. Kağıt da pahalandı; hiç mi hiç okuyamaz bundan sonra. İş demokratik kuruluşlarla, sendikalara kaldı. Ekonomik olanaklarıyla ucuz kitap basıp satabilirler.

Geleceğin aydınlık günleri, tüm dünya çocuklarının üzerine olsun. 1979 Dünya Çocuk Yılında, pabucu yırtık olmayan, cinsikli şekeri bol dünya, tüm dünya çocuklarının olsun.

yorum
OYA BAYDAR

Suç size de bulaşır

BAKIRKÖY Halkevi kanlı katliamında, pabucu pahalı gören MHP ve borazanı sağcı basın, olayı tersyüz etmeyi ve «Yavuz Hırsız»lığı deniyor. Suçlu oldukları, bunca telaştan belli. Şimdi bütün çaba -ve ne yazık ki, suçluları bulmakla görevli bazı makamların çabası da- katilleri, saldırganları temize çıkarma; saldırılanları, öldürenleri, yaralananları suçlu ilan etme noktasında yoğunlaşıyor.

BU pek alışılmadık, pek rastlanmadık bir durum değil Türkiye'mizde. Faşist odakların, faşist cinayet şebekelerinin arkalarının sıvazlandığının, bir çeşit dokunulmazlık zırhına büründüklerinin ilk örneği değil. Ama, bu son olayda asıl vahim olan, savcısıyla, daha üst yetkilisiyle, görevleri suçluyu bulmak olanların, faşizmin borazanı sağ basının dilini kullanarak, apaçık bir katliamı örtbas etmeye, kendi deyimleriyle «anarşiye kol kanat germeye» çalışmaları...

SAVCI ve Emniyet, ilk günün şaşkınlığından sonra hemen rota değiştirip, o çok iyi bilinen «kendileri patlatmıştır bombayı», «kendilerinin imal ettikleri bir tahrip kalıbıdır» türünden açıklamalarla, imalarla, soruşturmanın gidişinin sağlığından kuşkuya düşürücü tavırlara girdiler. Vilayetin önünde, bunca kanın dökülmesine tepkilerini dile getirmek isteyen ilerici kadınlara Vilayetten yetkililer «Ne toplandınız, dağılın. Zaten kendileri patlatmışlar bombayı. Bu konuda açıklama yapılacak, polis raporları böyle diyor» türünden sözler söyleyebildiler. Bir saldırı olayında, üç kişinin hayatını kaybettiği, pekçoğunun ağır yaralandığı bir katliamın soruşturmasında; her türlü kanıt, her türlü tanıklık toplandıktan sonra, en son, b/nde bir düşünülmesi gereken bir olasılık, daha soruşturmanın ikinci gününde, henüz gönüllü tanık ifadeleri alınmadan, henüz tüm kanıtlar toplanmadan, toplanmasına da gerek görülmeden, ağız çekmiş gibi, hem de faşistlerin Babıali'deki borazanlarının üslûbuyla ilan edilebildi. Her zaman ileri sürülen «Tahkikatın selameti» falan bile düşünülmeden...

BAKIRKÖY olayında, apaçık bir cinayet, bir saldırı vardır ortada. Kahramanmaraş'ta yüzlerce kişiye yönelikti bu cinayet, Ankara'da yedi TİP'liye, Etlik'de yedi ilericiye... Faşist odaklarca bir kan ve ateş deryası haline getirilen yurdumuzun dört bir köşesinde ilericilere, devrimcilere, sosyalistlere, komünistlere yönelen bir saldırı ve cinayet dalgasıdır kabaran. Bu dalganın bir anıydı Bakırköy Halkevi katliamı. Peki Bakırköy katliamında, diğer benzer faşist katliam ve saldırılar için yapıldığı gibi örtbas etmeye, saldırıya uğrayanların sırtına yüklemeye çalışılmasının nedeni ne? Tezgâhlanmak istenen nedir? Üstü örtülmek, örtbas edilmek istenen nedir?

APAÇIK faşizmdir korunmak istenen. Başka bir deyişle, sağ terörizmdir. Faşist örgüt ve odakların üzerine bulaşmış kanlar temizlenmek istenmekte, ilericiler, devrimciler, sosyalistler, komünistler, Türkiye'nin en namuslu, en yiğit insanları karalanmak istenmektedir. Kimi zaman örgütlü bir bütünlük içinde sahip çıkılmaktadır faşistlere, kimi zaman, egemen güçlerin memurlarının, sözcülerinin o adeta içgüdüselleşmiş tutuculukları, demokrasi korkuları, ilericilere tepki ve nefretleriyle sahip çıkılmaktadır. Ve eninde sonunda, korunan, sahip çıkılan halkımızın ve tüm dünya halklarının en büyük düşmanı faşizm olmaktadır; suç ve cinayet olmaktadır.

UNUTULMASIN. Gün geçer, yarın olur. Yarın, olayların, insanların ve dünyanın üzerine güneş bir başka türlü parlar. Tüm cinayetler birer birer serilir ortaya. Yeniler ve eskiler... Ve o cinayetlerde, o suçlarda, suçluları şu veya bu biçimde koruyanlar da suçlu olurlar. Suç ve kan bulaşıcıdır. Bulaşır üstünüze ve damgasını vurur. Yarın, güneş bir başka türlü parladığında, bu damgadan tanınacaktır suçluları koruduğunuz. Ve siz de onlar kadar suçlu olup, aynı cezayı çekeceksiniz.

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Geçtiğimiz günlerde Bakırköy'de bombalı saldırıya uğrayan kuruluşun Türkiye çapındaki genel adı 2) Bir çiçek — Yaşam için en gerekli maddelerden biri 3) Kabul etmemek — Takma ad 4) Bazı besinlerin vücutta meydana getirdiği döküntü 5) Tersi kıymetli bir kumaş — Güvey 6) Tersi kimyada iki — Bir söz sanatı 7) Avrupa'da bir nehir — Kısa zaman 8) Şeriatı savunanların örgütlendiği bir derneğin simgesi. «Efendim»in kabacası. — Yapma 9) «Örme işleri»nin sanayideki adı 10) Kalın giysi — Tersi bir özel lisenin adı.

YUKARDAN AŞAĞI: 1) Japonlarda kendini bıçakla öldürme olayı. [illegible] Kıbrıs'ta İngiliz üsleri konusunda araları açılan iki örgüt 3) Tersi, bisikletin bir parçası — Müzik harfi 4) Kilosikl'in simgesi — Tersi İngilizcede «hava» 5) Bir ünlem — Tersi, bir kadın adı 6) Anne — Eski bir uygarlık 7) Anadoluda birader — Askerlikte bir rütbe 8) Kutup insanı — İstanbul Ticaret Odasının kısa yazılışı 9) Işık — Tersi, terzi aracı 10) Kavgan yolda tekerleğin yol almadan dönmesi.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

[illegible]

Okurlardan Politika'ya

Birlik sorunu

Demokrasi güçlerinin birliği, hiçbir dönemde kendini böylesine dayatmamıştır. Buna rağmen sancısı çekilen birlik, ne yazık ki oluşturulamamıştır.

Bunun birçok nedeni vardır elbet. Ben bu olumsuzluğun, biraz da demokrasi güçlerinin CHP ağırlıklı iktidarı değişik değerlendirmelerinden kaynaklandığını vurgulamak istiyorum.

CHP ağırlıklı iktidar nedir? Ne değildir? İşçi ve emekçiler yararına ne yapmıştır? Ne yapmayı tasarlamaktadır? Bunlar, bütün açıklığı ve acılığıyla ortadadır.

Sermaye bir ülke üzerinde kesin egemenliğini kurduktan sonra, artık o ülkede iktidarlar sermaye tarafından işbaşına getirilirler. Ve de bu iktidarlar, sermayeye ters düştükleri anda alaşağı edilirler.

İşçi sınıfı biliminde böyledir bu. Pratik de bu gerçeği defalarca göstermiştir.

Mevcut iktidar, işbirlikçi tekelci burjuvazinin iktidarı, onun tercihidir.

Sermaye artık MC'ler istemiyor. Bu, bütün çıplaklığıyla ortadadır. Tahlillerimizi bu gerçekleri gözardı ederek yaparsak elbette bir yanımız aksar.

Bu konuda daha duyarlı olmamız gerekir, demokrasi güçlerinin bu konuyu tartışmalarında yarar görüyorum.

Önümüzde Senato üçte bir yenileme seçimleri duruyor. Demokrasi güçleri, bu seçimlerde ortak adaylarını çıkarmalı, gücünü dosta düşmana göstermelidir. Bu, aynı zamanda demokrasi güçlerinin birlik sorununa yaklaşma yolunda bir adım olmalıdır.

Her türlü hastalığımızın ilacı yine kendimizdedir.

Bu birliğin oluşturulmasında gerekli adımları atmayan, ayakbağı olan sorumlular, yarının sahiplerine hesap vermeye şimdiden hazırlansınlar.

Düşünelim.

[illegible] yok?

Selamlar,

AHMET HİCRİ İZGÖREN
DİYARBAKIR

KİTAP YASAK UYUŞTURUCU MADDE SERBEST

Önce gazetemizin yeni yayın döneminde, hepinize üstün başarılar dilerim. Uzun zamandır basında bir eksiklik vardı, bu eksikliği tamamlamakla, barış, demokrasi ve özgürlük savaşımında büyük hizmetlerde bulunuyorsunuz.

Gazetemize göndereceğim bu ilk mektubumda, Bergama cezaevinden sözetmek istiyorum. Buraya ilerici gazete, kitap, dergi sokabilmekte binbir zorluklarla karşılaşıyoruz. Öte yandan, insanlara çok zararlı olan uyuşturucu maddeler kiloyla bulunur bu cezaevinde (esrar, uyuşturucu hap vb.). Belki bu satırları okuyan «nasıl olur da gazete, kitap yasaklanır, uyuşturucu madde serbest bırakılır?» diye sorarlar. Hemen yanıtlıyayım, hepimiz biliyoruz ki, kapitalist toplumlarda insanlara değil de, maddiyata önem veriliyor. Bu durumda cezaevi yöneticileri de haklı. İçeriye uyuşturucu maddeleri sokmasalar, insanlarımızın beyinlerini uyuşturmasalar, kimi sömürecekler, kimin sırtından kârlar elde edecekler? Hem ilerici yayınlar cezaevine girdi mi, mahkumlar da bu yayınları okudular mı, kafalarını çalıştırmaya başlar, haklarını aramaya kalkarlar. Örneğin, cezaevi idaresine günde üç öğün yemek için istihkak verildiği halde, yirmi dört saatte bir öğün yemek veriliyor mahkuma. Bir ufak bardak kuru çay on liradan satılıyor. —daha önce yarım bardağı onikibuçuk lira idi— Dışarıda hayat şartlarının son derece ağır olduğunu hepimiz biliyoruz. Bu ağır şartlara rağmen, yakınlarımızın kendi boğazlarından kısarak «harçlık» diye bize getirdikleri üç beş kuruş, daha elimize geçer geçmez kumara, esrara ve diğer uyuşturucu maddelere gidiyor. Yalnız paramız alınsa iyi, aynı zamanda beyinlerimiz uyuşuyor, olaylar karşısında düşünme yeteneğinden yoksun bırakılıyoruz. Bu da, neden sömürüldüğümüzü, niçin işsiz kaldığımızı ve neden cezaevlerine düştüğümüzü öğrenmemizi engelliyor.

Tüm bu sorunlarımız varken, geçenlerde cezaevi yönetimleri, Bergama'nın geleneksel kermes şenliklerine gelen folklorculardan bir kaç tanesini almışlar, getirmişler cezaevine, sözde bizi eylendirecekler. Hiç aç insan eğlenebilir mi? Folklorcular 15-16 yaşlarında çocuklardı, ekmek parası için bu işi seçtikleri her hallerinden belliydi. Yani anlayacağınız oynayan köle, seyreden köle.

Oysa biz, eğlence yerine günde üç öğün yemek istiyoruz, ucuz çay içmek istiyoruz, ilerici gazete, kitap istiyoruz. Tam bu isteklerimizi burjuvazi (zenginler) ve onların baskı kurumlarını yönetenler kendiliğinden bize vermezler, kurmakla kırmakla da bir şey elde edemeyiz. Bu haklarımızı, onları ancak örgütlü bir şekilde savunursak, dışarıda barış ve özgürlük için savaşan işçi sınıfının savaş erlerinin sesine seslerimizi katarsak alabiliriz. Yani tek kelimeyle, bu kan emici sülüklere karşı tek yumruk, tek yürek olamazsak, bunların sömürüsünden, bunların zindanlarından kurtulamayız.

Bergama Cezaevinden
Hasan ARKIN

Bir tartışma üzerine izlenimler

Size yazdığım konuyu belki de hergün gazetenizde yayınlıyorsunuzdur.

Bu mektubu, arkadaşlar arasında tartıştığımız bir konu üzerine yazıyorum. Tartışmanın konusu bizi sömüren ülkelerdir. Herkes, sırayla kendi görüşünü belirtiyordu.

Bazıları; bizleri yabancı ülkelerin yanısıra, kendi ülkemizden insanların da sömürdüğünü söylüyor, burjuvalardan söz ediyordu. Ben, onları dinlerken derin bir düşünceye daldım. Gözlerim, bir türlü giysilerinden ve ellerindeki sigaralardan ayrılmıyordu. Sigaraların hepsi de yabancı markaydı. Oysa ülkemizde, giydikleri blucinden içtikleri sigaradan belki de daha iyileri var. Hem de daha ucuza. Neden böyle kişiler uygulamada anlattıklarının tersini yapıyorlar?

Sizlerden isteğim bu mektubu yayınlamanız. Böyle kişilerin kendi durumlarına bakmadan başkalarının bizi sömürdüğünü söylemelerini anlayamıyorum.

M. Tunç
İZMİR

Sandinist Cephe kuzeyde saldırıya geçti

Nikaragua'da Geçici Ulusal Birlik Hükümeti kuruldu

- PERU, SANDİNİST HAREKETİN TANINMASINI İSTİYOR
- SOMOZA'YA 48 SAAT SÜRE TANINDI
- BAKANLARDAN SONRA, PARABABALARI DA INTERCONTİNENTAL OTELİ'NE SIĞINDI
- KANLI DİKTATÖRÜN ÜLKEYİ TERKETMESİ BEKLENİYOR

Dış Haberler Servisi — Nikaragua'nın çeşitli yerlerinde ve başkentte çatışmalar bütün hızıyla sürerken Sandinist Cephe'den yapılan bir açıklamada, Somoza'nın devrilmesinden sonra yönetime geçecek olan «Geçici Ulusal Birlik Hükümeti»nin oluşturulduğu açıklandı. Sandinist Cephe daha önceki açıklamalarında, Somoza rejiminin tek alternatifinin kendisinin de dahil olduğu Ulusal Yurtsever Cephe olduğunu bildirmiş ve diktatörlüğün devrilmesinden sonra, Somoza'ya karşı savaşmış bütün toplumsal ve politik güçlerin katılacağı bir hükümet kurulmasından yana olduğunu açıklamıştı. Bu arada Peru hükümeti AND paktına baş vurarak, paktın, Nikaragua'da bir savaş durumunun varlığını tanımasını istedi. AND paktının böyle bir karar almasının, diktatörlüğün devrilmesi için savaşan cephenin tanınması demek olacağı belirtilmektedir.

Başkent Managua'da bir bildiri dağıtan Sandinist Cephe, Sandinistlerin genel kumandanı Eden Pastora komutasındaki bir uluslararası tugayın güneyden başkente ilerlediğini duyurdu. Güney de Ulusal Muhafızlar'ın kalesi olan kenti de gerillaların denetimine girdi. Böylece güney bölgelerinin tamamı halkın denetimine geçti. Ülkenin kuzey bölgelerine giden uluslararası basın ajansları muhabirlerinin, La Trinidad, San Isidro ve Estelli kentinin gerillaların denetiminde olduğunu, Sebaco ve Matagalfa'da çatışmaların sürdüğünü haber verdiler. Sandinist Cephe'nin denetimindeki Leon kenti üzerine Ulusal Muhafızların yaptığı yeni bir saldırı da geri püskürtüldü.

Başkentte savaş sürerken, Sandinist Cephe Somoza'ya 48 saat süre tanıyarak iktidarı terketmesini istediler. Ulusal Muhafızlar ise sivil halkın hemen başkenti terketmesi için uyarıda bulunarak kısa bir süre sonra kendilerinin de bir «Son taarruza» geçeceklerini ve bundan doğacak ölümlerden sorumlu olmayacaklarını açıkladılar. Başkentte, bakanlardan sonra zengin ailelerin de Intercontinental Oteli'ne sığındıkları ve otelin bir kaç bin asker tarafından korunduğu bildirilmektedir.

Bu arada Amerika Dışişleri Bakanı Cyrus Vance Amerikan Devletleri Örgütü'ne çağırıda bulunarak Nikaragua'da arabuluculuk yapmasını ve bir «politik çözüm» bulunmasını istedi. Vance aksi durumda «Daha radikal çözümlerin yer alması olasılığının artacağı»nı söyledi.

Sandinist Cephe'nin ülkede duruma hakim olmaya başlamasından sonra, Somoza'nın iktidarı bırakacağı ve ülkeyi terkedeceğinden söz edilmeye başlandı.

Genscher Ortadoğu turuna çıkacak

- SORUNA YENİ BİR ÇÖZÜM ARANIYOR

Bonn (ANKA) — Federal Almanya Dışişleri Bakanı Hans-Dietrich Genscher'in önümüzdeki ay çeşitli Ortadoğu ülkelerini ziyaret ederek, «Tüm taraflarca kabul edilebilecek nitelikte bir Ortadoğu barış anlaşması» için zemin yoklamalarında bulunacağı bildirildi.

Libya, Irak, Suriye, Ürdün ve büyük bir olasılıkla Suudi Arabistan'ı kapsayacak bir geziye çıkacak olan Federal Alman Dışişleri Bakanı'nın, sonbaharda New York'taki Birleşmiş Milletler Genel Kurul toplantısının ardından da Mısır'a giderek Sedat ile görüşeceği bildirildi.

Küba Dışişleri Bakanı: «Mısır'ın Bağlantısızlar Hareketi'nde yeri yoktur

Dış Haberler Servisi — Küba Dışişleri Bakanı Isidoro Malmierca Mısır'ı bağlantısızlar hareketinin bir üyesi olarak düşünmenin olanaksız olduğunu bildirdi.

Paris'te Arapça olarak yayınlanan El-Vatan El-Arabi dergisine bir demeç veren bakan ABD emperyalizmi tarafından desteklenen ve amacının bölgede askeri paktlar kurmak olan Mısır - İsrail anlaşmasını emperyalist güçlerin bir komplosu olarak nitelendirerek Arap ülkelerinin bağlantısızlar hareketi içindeki olumlu rolünü övdü. Küba Dışişleri Bakanı Malmierca «Mısır'ı bir Arap ülkesi olarak kabul etmek olanaksız artık» dedi.

İsrail Mısır'a silah verilmesini istedi

Dış Haberler Servisi — Mısır'a yaptığı 6 günlük ziyareti tamamlayarak İsrail'e dönen Başbakan Yardımcısı İgal Yadin, Mısır yönetimine silah yardımı yapılmasını istedi.

Mısır'da Sedat'la Filistinlilere özerklik verilmesi konusunu görüştüğünü bildiren Yadin «karşılaştığımız ortak sorunları yenebilmemiz için Mısır'ın güçlü olması gerek. Ayrıca Sedat'ın kendi sorunları da var. Bu nedenle Mısır'a silah yardımı yapmak gerekiyor» dedi.

Sedat'a olan kesin güvenini de belirten Yadin, Sedat'dan Begin'e «mesajlar» getirdiğini bildirdi.

Libya ve FKÖ liderleri Trablus'ta biraraya geldi

Dış Haberler Servisi — Libya Başbakanı Abdülselam Callud ülkesinin her zaman Filistin Devrimini destekleyeceğini bildirdi. Libya'da Amerikan ve İtalyan askeri üslerinin kapatılmasının 9. yıldönümü kutlamalarına katılan Filistin Gerilla liderleriyle Libya liderlerinin ortak toplantısından sonra bir açıklama yapan Callud Ortadoğu ve özellikle Güney Lübnan'daki durumu görüştüklerini belirterek kendilerinin Filistin halkının en yakın dostu olduklarını açıkladı.

Lübnan'da sağcılar çatıştı: 9 ölü

Dış Haberler Servisi — Lübnan'da Biyar El-Cimeyyel'e bağlı El-Ketaib falanjist grupları ile eski Devlet Başkanı Kemil Şemun'un lideri olduğu El-Ahrar Partisine bağlı gruplar arasında patlak veren ve aralıksız olarak 12 saat süren çarpışmalarda en az 9 kişinin öldüğü 20 kişinin de yaralandığı bildirildi.

Ağır silahların kullanıldığı çarpışmalarda her iki taraf kendi denetimi altında tuttuğu bölgelere giden yolları kapatarak buralarda yığınak yapmaya başladığı bildirildi.

Bilindiği gibi bir süre önce falanjistler Kemil Şamun'un oğlu ile gelinini ve iki torununun bir suikast sonucu öldürülmüşlerdi.

Arap Birliği yeni genel sekreterini 27 Haziran'da seçecek

Dış Haberler Servisi — Arap Birliği Örgütü Dışişleri Bakanlarının 27 Haziran'da Tunus'da biraraya gelerek örgüt yeni genel sekreterini seçecekleri bildirildi.

Bilindiği gibi Mısır'ın İsrail ile anlaşmasından sonra Arap ülkeleri, birlik merkezinin Kahire'den alınarak Tunus'a taşınmasına karar vermişlerdi. Örgüt Genel Sekreteri ve Mısır eski Dışişleri Bakanı Mahmut Riyad da Sedat politikasını eleştirerek görevinden istifa etmişti.

Yeni Genel Sekreter için Suriye, Ürdün, Tunus ve Filistin aday gösterdi.

John Wayne sessizce toprağa verildi

Newport Beach (A.A.) — Amerikan sinemasında kovboylar kralı olarak bilinen John Wahne, kendi isteği gereğince düzenlenen sade ve sessiz bir törenle Büyük Okyanusa bakan bir tepenin üstündeki mezarında toprağa verildi.

California'daki Corona Del Mare sayfiye kentinin Notre Dame Des Anges kilisesinde yapılan dinsel törenden snora büyük aktörün naşı 7 çocuğu ve son eşi tarafından kiliseden alındı ve ebedi istirahatgahına tevdi edilmiştir.

Tayland'daki Kamboçyalıların çilesi

Tayland'da Pol-Pot kliğinin önü sıra sürülen Kamboçyalıların çilesinin sürdüğü bildirildi. Fotoğrafı görülen küçük çocuk, bütün gün güneşte yukardaki biçimde cezalandırıldı. Çünkü açlık canına tak etmiş ve askerlerin yiyeceklerinden çalmıştı.

bir dakika

AFRİKA ülkesi olan Kenya'da kabile reisinin haftalık vaazlarını dinleyenler dünyanın sonunun biroz daha gecikebileceğini söylemesine şaştılar. Reis bir önceki toplantıda kabile üyelerinden «kıyametin» haftaya kopacağı, bu nedenle de bütün mallarını oğluna teslim etmelerini «öbür dünyada bunları geri alacakları» söylemişti. Polis yaptığı araştırmada teslim edilen malların değerinin bir milyon lira civarında olduğunu, bunları alan reisin oğlunun da yurt dışına kaçtığını saptadı.

ÇİN VİETNAM'A YENİDEN SALDIRMAYA HAZIRLANIYOR

Dış Haberler Servisi — Vietnam Haber Ajansı Çin'in Vietnam sınırı boyunca sürekli asker yığdığını ve yeni bir saldırı için hazırlıklar yaptığını bildirdi.

Çin askerlerini sürekli olarak ateşkes kararına uymamakla suçlayan Vietnam Haber Ajansı geçtiğimiz günlerde Çin'in değişik çapta en az 65 kez ateş kes kararını ihlal ettiğini ve Vietnam topraklarına saldırdığını bildirdi. Ajans Çin'in Vietnam'a yeniden saldırmak için hazırlıklar içinde olduğunu bildirdi. Çin ise konuyla ilgili herhangi bir açıklama yapmadı.

İRAN'DA ANAYASA TASLAĞINDA DEĞİŞİKLİK YAPILIYOR

Tahran — İran'da, İslam Cumhuriyeti'nin anayasa taslağının kamuoyuna açıklanması, dini lider Humeyni'nin birkaç madde üzerinde değişiklik yapılması, isteği üzerine ertelendi.

Anayasa taslağı İran hükümetinin bazı üyeleriyle, İslam Devrim Konseyi tarafından hazırlanmıştı.

İran'ın devrim işleriyle görevli Başbakan Yardımcısı Ayetullah Sahabi anayasa taslağının önümüzdeki hafta sonundan önce açıklanmayacağını söyledi.

Sahabi, İslam Cumhuriyeti'nin anayasa taslağının onaylanacağı Kurucu Meclis'in oluşturulmasını sağlayacak yasaların bir ay içinde çıkarılacağını da belirtti.

Dünyaturu

Thatcher sendikal hakları kısıtlamaya kararlı

ULUSLARARASI Çalışma Örgütü'nün (ILO) konferansında bir konuşma yapan İngiltere İstihdam Bakanı Lord Gowie, Thatcher hükümetinin sendikal hakları kısıtlamaya kararlı olduğunu söyledi.

Bir köy «yanlışlıkla» bombalandı

FİLİPİNLER'DE ABD'ye ait Clark Hava Kuvvetleri Üssünden havalanan bir eğitim uçağı, Botolan kenti üzerinde iki bomba bıraktı ve iki evin yıkılmasına neden oldu. Şans eseri can kaybına yol açmayan olayın «yanlışlıkla» meydana geldiği açıklandı.

1978 Çin bütçesi 6.5 milyar dolar açık verdi

ÇİN Komünist Partisi başkan yardımcılarından Li Xiennian ve Chen Yun, Ulusal Halk Kongresi'nin hazırlık çalışmaları için toplantıya çağırılan Parti Kongresinde yaptıkları açıklamada, bütçenin geçen yıl 6,5 milyar dolar açık verdiğini ve bunun bir ekonomik bunalım demek olduğunu söylediler.

- Geçtiğimiz Şubat ayında Zaire'ye girmek isterlerken yakalanan 12 Belçika'lı paralı asker 2-9 yıl arasında değişen hapis cezalarına çarptırıldı.
- Sesten hızlı ilk İngiliz - Fransız ortak yapımı yolcu uçağı olan «Concorde»ların bazı bakımlardan çürük çıktığı öne sürüldü.
- Amerikalı Yargıç Aubrey Robinson, çeşitli bölümlerinde yapım hataları saptanan DC-10 uçaklarının uçuş yasağı süresini yeni bir emirle 25 Haziran'a kadar uzattı.
- Bir ABD federal mahkemesinin yüzyıl önce topraklarına beyazlar tarafından el konan bir «Sioux» kızılderili kabilesine tazminat olarak 107 milyon dolar tazminat ödenmesine karar verdi.
- Ekonomik Yardımlaşma Konseyi 22 Haziran'da Moskova'da başbakanlar düzeyinde toplanarak Konsey'in 30 yıllık çalışmalarını değerlendirecek.

S. Arabistan Kanada ile anlaşmasını iptal etti

SUUDİ Arabistan Kanada'nın İsrail'deki elçiliğini Tel Aviv'den Kudüs'e taşıması kararına tepki olarak bu ülkeyle yapmış olduğu 1,5 milyar dolarlık anlaşmaları iptal ettiğini bildirdi. Gözlemciler diğer Arap ve müslüman ülkelerinin aynı yolu izleyebileceklerine dikkati çekmektedirler.

Dünya Barış Konseyi Afganistan'la dayanışma içinde

DÜNYA Barış Konseyi Afganistan'ın iç işlerine yapılan emperyalist müdahaleleri kınayarak Afganistan halkıyla dayanışma ilan etti. Kabil'de uluslararası bir konferans toplanacağı açıklandı.

OECD yaşam standartlarının düşürülmesini istiyor

OECD'nin Paris toplantısında, Batılı ülkelerin maliye bakanları, ülkelerindeki sendikaları ve vatandaşları, «artan petrol fiyatlarının enflasyonist baskıyla savaşmak» amacıyla yaşam standartlarında indirim yapılmasını kabul etmeye çağırdılar.

PANORAMA

HÜSEYİN BAŞ

Eski ağız, yeni taam

İktidar kavgası hızlandıkça, kavram kargaşası da o ölçüde artma eğiliminde. Bu yüzden, söylenenlere, çoğunca, ideolojik teşhis koymak hemen olanaksız.

On yılı aşkın iktidar döneminde politik felsefesi ve eyleminin bütünüyle «sağ» olduğunu yüzlerce kez kanıtlayan muhalefetin başı, Ecevit'e karşı çıkma aşkına girmedik boya bırakmıyor. İçişlerimize burnunu sokan ABD siyaset adamlarını «terslemek», U-2 casus uçaklarına «hayır» demek, Ecevit'i IMF'nin koşullarına boyun eğmekle suçlamak muhalefetin başının büyük bir hızla «sol»a doğru yol aldığının şaşmaz kanıtları arasında.

Sıcakların basmasıyla sağdan sola çarkeden salt muhalefetin başı değil, kuşkusuz. Genç yaşında «göbekçi» olma becerisini gösteren beyin takımı emeklisi bir «teorisyen», sanki oldum bittim ülke bağımsızlığını savunan sol politikaların yanında yer alırmış gibi, birdenbire, kıp kızıl solcu kesilerek gölgesinde palazlandığı yeni CHP'nin liderini, ülkeyi ABD'nin uydusu haline getirmekle suçluyor.

Doğrular, yanlış ağızlarda, kuşkusuz, doğruluklarını kaybetmiyorlar. Ama, doğruları dile getirmek yanlış ağızlara hiç mi hiç yakışmıyor. Sağ gövdeye iğreti giydirilen sol giysi, her tarafından sarkıyor, dökülüyor, bulanık suda ava çıkanlar gerçek kişilikleriyle gözler önüne seriliyor.

Mazohizm

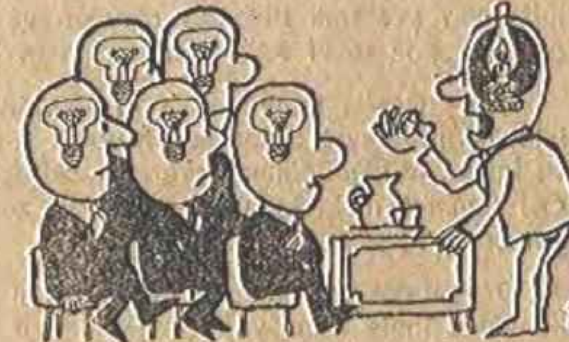
Cumhuriyet Halk Partisi'nin «mazo» bir yanı olduğundan artık kimsenin kuşkusu yok. Tanrının günü akılalmaz bir köpeksilikle gözünü oyan kargaları böylesine şevkle besleyen CHP'ye «mazo» denmesş kime denir? Kim bu konuda CHP'nin eline su dökebilir? Alın bakın CHP'nin yeni kılavuzlarına.

Biri, gecesi gündüzünde, dişiyle tırnağıyla CHP iktidarının kuyusunu kazan «geniş taban-gizli pençe» Bay Metin Toker, Antipati Oskar'ı «retro» düşünceleriyle ülke içinde ve dışında beş gramlık bir ağırlığı bile olmayan bu adamı CHP iktidarı tutup «lobicilik» oynasın diye devlet kesesinden Washington'a yollamıştır.

Sayın Ecevit'in Bay Toker'i «lobici» olarak ABD'ye göndermesi bir ölçüde isabetli sayılabilir. Bay Toker, yazıp çizdiklerine bakılırsa gerçek bir Amerikan dostu, hatta gerçek bir Amerikalıdır. Bu yüzden sayın Ecevit'in ondan «lobici» olarak yararlanması akla yakındır. Ayrıca ABD'ye lobici göndermek için kılı kırk yarmaya da gerek yoktur. Sayın Ecevit «retro» düşüncenin baştacı edildiği ABD'ye Bay Toker kalıbında birini göndermekle diplomatik bir incelik göstermiştir.

Ne var ki, Sayın Ecevit'i Kamran İnan konusunda aynı ölçüde isabetli saymak mümkün değildir. Bay Kamran İnan'ın «diplomasiye» dönüşü-ki bu çoklarının gözünü sulandırmıştır. AP'ye Senato'da bir sandalyeye malolmuştur. Buna karşılık Bay İnan'ın Cenevre'deki Birleşmiş Milletler Başdelegeliğine atanması ülkemize çok pahalıya oturacaktır.

Bay Kamran İnan dünyanın en ileri ve sağlıklı düşüncelerinin her gün biraz daha hakim olduğu birinci önemdeki bir uluslararası forumda, Türkiye'yi temsil edecektir. ABD bile bu gerçeği görmüş ve örneğin aşırı sağ ve ırkçı düşüncelerden

— Gazeteler «Kamran İnan Birleşmiş Milletler Başdelegeliği'ne atandı»

malul bir Moynihan'ı BM'nin çatısı altında barındıramayacağını anlamıştır.

Ecevit iktidarının Amerikan hayranlığı müseccel, batı kapitalizminin en gerici düşüncelerine bulanmış, dünya politikasının temel eğilimlerinden, üçüncü dünyanın artan ağırlığından bütünüyle habersiz olan, gönül verdiği gerici düşünceleri her fırsatta, eşi benzeri az bulunur bir inat, inanç ve hatta küstahlıkla savunan bir Kamran İnan'dan başka BM'lere gönderecek birini bulamaması yürekler acısıdır.

Yiyen Yahya'nın Hazine Genel Müdürlüğüne atanması ne zaman?

Yeni taktikler

Söz hazır «dış politika hayallerle yürütülemez» Palisse doğrusunun mucidi hırçın «teorisyen»le, hızlı «lobici» geniş taban-gizli pençe'den açılmışken amerikancı takımın U-2 casus uçaklarıyla ilgili olarak piyasaya sürmeye hazırlandığı yeni oyun üzerinde durmak da gerekiyor.

Ecevit hala U-2 konusunda iki taraf anlaşırsa Türkiye dünya barışının korunmasında üzerine düşeni yapacaktır, diye dursun, olayın dile düşmesi karşısında Washington derhal taktik değiştirerek yeni oyunlara girişmiş bulunmaktadır.

Bu taktiği bize ilk muştulayan «lobici» Toker olmuştur. Bay Metin Toker ABD dönüşü THA'na verdiği demeçte, bir sürü ıvır zıvırdan sonra «Türkiye ile Amerika arasında bir savunma işbirliği anlaşması görüşmeleri sürdürülmektedir. Konu ancak bu anlaşma çerçevesi içinde ele alınabilir», diyerek baklayı ağzından çıkartmıştır.

Washington'un yeni taktiğine göre U-2 casus uçaklarının Türkiye hava koridorundan yararlanması isteğine SALT-2 anlaşmalarına taraf olan Sovyetler Birliği'nin «rızası»nı almak gerekli, hele zorunlu değildir. Sovyetlerin buna hiç bir şekilde rıza göstermeyecekleri açıktır. Dolayısıyla da bu yol çıkmaz yoldur. Buna karşılık konunun Woshington ile Ankara arasında süregelen Savunma işbirliği görüşmelerinde ele alınması, sadece iki ülkeyi ilgilendiren bir husustur. Dolayısıyla da çok daha çıkar bir yoldur.

Emperyalizmi kapıdan kovun, bacadan girer.

Bacaya dikkat

Kan

Şahlar şahı, uzun bir beklemeden sonra nihayet geçici olarak kapağı attığı Meksika'da ağzını açtı. Basına verdiği demeç iç paralayıcı. Şah hazretleri «İran bu hale mi gelmeliydi. İçim kan ağlıyor» demiş.

Ardında binlerce ölü, talan edilmiş devlet kasası, işkence, bir o kadar Hüllagü han eziyeti bırakıp ülkesini terkeden sabık İran celladı üzüntüsünü bile «kan» sözcüğü olmadan ifade edemiyor.

Baksanıza hazretin «içi kan ağlıyormuş».

Somoza'nın sonu mu?

Nikaragua'da Somoza diktasına başkaldıran Sandinista gerilaları halkın da desteğiyle bu kez kanlı diktatörün defterini dürmeye niyetli görünüyor. Diktatör Somoza'nın 1958'de Batista'nın Küba'da yaptığı gibi valizlerini tıka basa dolar doldurup kapağı efendilerinin yanına atması neredeyse gün meselesi. Ama Lombroso'nun doğuştan katil tiplerine taş çıkartan kanlı diktatör gerilaların eline geçen Malagua'yı uçaklarına bombalatarak kadınlar çocuklar dahil binlerce yurttaşını öldürtmekten çekinmiyor.

ABD'deki ünlü askeri okul West Point'dan diplomalı diktatör Anastasio Somoza Debayle, anlaşılan Washington'daki efendilerinden umudunu bütünüyle kesmiş değil. Bunda da haklı. ABD Somoza'nın Nikaragua'sına 1977'de, askeri harcamaları için 3 milyon dolar vermiş. Bu yardım 1978'de 12 milyon dolara yükselmiş.

Başkan Franklin Delano Roosevelt Somoza'nın babası için şöyle diyordu: «Somoza kuşkusuz itoğlu itin biri. Ama neylersiniz bizim itoğlu itimiz.» Canavarlığın kalıtım yoluyla babadan oğula geçtiğini iddia eden Lomroso'ya gelin de hak vermeyin. Oğul babasını aratmıyor. Buna karşılık, F. D. Roosevelt nasıl «itine» sahip çıktıysa, Carter de «it oğlu iti»ne sahip çıkıyor.

Yedi aile şirketiyle Nikaragua'yı soyup soğana çeviren kanlı diktatör Somoza'nın sonu yakın.

İtoğlu it can çekişiyor.

DÜNYA BASININDAN SEÇMELER

ПРАВДА — PRAVDA
- Günlük gazete.
- Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin yayın organı.
- Moskova'da yayınlanır.

Sovyet basını, Viyana doruk toplantısında imzalanacak olan SALT anlaşmasının insanlığın yararına bir adım olduğunu vurgularken, bu adımın ABD içinde desteklendiğine de işaret ediyor. Çeşitli ABD devlet adamlarının görüşleri, şöyle özetleniyor

SALT, insanlığın yararına bir adım

Yeni Sovyet-Amerikan SALT anlaşmasının imzalanması, bundan sonraki yumuşama, silahlanma yarışının durdurulması yolunda her iki ülkenin ulusal çıkarlarına uygun düşecek önemli bir aşama olacaktır. ABD'nin sağduyu sahibi siyaset ve toplum adamları böyle düşünüyorlar.

ABD Başkanı J. Carter Beyaz Saray'da yaptığı bir konuşmada SALT-2 anlaşmasının Birleşik Devletler ve Amerikan-Sovyet ilişkilerinin gelişmesi açısından taşıdığı önemi belirtti. «Bu, adil bir anlaşmadır» dedi. Carter «Bu anlaşma, taraflardan hiçbirine ayrıcalık tanımıyor. Senatonun SALT-2 anlaşmasını onaylamaması genel dünya barışına bir darbe indirebilir, diğer ülkeler ise bizi barışsever bir ülke olarak değil, savaş kışkırtıcısı bir ülke olarak görebilirler.» diye devam etti.

Senato Dışişleri Komisyonu Başkanı F. Chureh, Sovyet - Amerikan SALT-2 anlaşmasının silahlanma yarışı için bir tür fren olacağı görüşünde. «Bu anlaşma», diyor F. Chureh, «İki devlet için de daha önce düşünülmeyen bir kamuoyu, nükleer silahların büyük ölçüde azaltılması, daha sonra da tümüyle yok edilmesi konusunu düşünme olanağı yaratmaktadır.»

Chureh, SALT-2 anlaşması onaylanmak üzere Senato'ya geldiğinde, anlaşmadan cayma yanlısı senatörleri uyarıyor. «Böylesi bir karar, felaket olabilir. Anlaşmanın reddi, silahlanma yarışını hızlandıracak ve büyütecektir ve sonuçta ABD'nin güvenliği zayıflayacak, askeri giderlerimiz ise artacaktır,» diyor.

SSCB ve ABD arasında SALT konusunda yeni bir anlaşma yapılması, büyük uluslararası plânda son derece önemli bir olaydır. Bu anlaşma için ABD'nin SSCB'deki eski büyükelçisi ve tanınmış toplum ve siyaset adamı A. Harriman çok çaba sarfetti. Harriman şöyle diyor: «SALT-2 anlaşması, nükleer felaketin önlenmesi yolunda en önemli adım olacaktır. Bu anlaşmanın imzalanmasından sonra Sovyetler Birliği'yle birlikte SALT-3 görüşmelerine ve silahlanma yarışının durdurulmasını amaç edinen daha sonraki adımlara girişebileceğiz.» A. Harriman'ın düşüncesine göre, şimdi iki ülkenin önünde akıldışı silahlanma yarışını durdurmak, barışı ve halkların güvenliğini sağlamak için elverişli olanaklar açılmaktadır.

Temsilciler Meclisi üyesi R. Dellems, SALT-2 anlaşmasının en kısa zamanda imzalanmasını savunurken şöyle diyordu: «Geçenlerde Sovyetler Birliği'ne yaptığım ziyaret, beni Sovyet halkının ve Sovyet Hükümeti'nin barışı, silahlanma yarışının durdurulmasını, yumuşamanın yapıcı ruhunun güçlendirilmesini ciddi şekilde istediğine inandırdı». Kongre üyesi, ABD Hükümeti'ni SALT-2 anlaşmasının en yakın bir zamanda onaylanması için gerekli her şeyi yapmaya çağırdı. Bu, silahlanma yarışının durdurulması ve bir nükleer savaşın önlenmesi için yaşamsaldır» dedi.

International Herald Tribune — HERALD TRIBUNE
- Günlük gazete
- CIA ile bağlantılı New York Times ile işbirliği içinde çalışır

ABD basını, SALT-2'nin tamamlanmasından sonra, SALT-3 için yeni pazarlık silahları geliştirmenin üzerinde duruyor. Emperyalizm, ilk darbe sınırlı savaş hesapları yaparak, silahsızlanma görüşmelerinden duyduğu endişeyi açık seçik ifade ediyor.

MX ve SALT-3 bağlantısı üzerine

Beyaz Saray'da ve Pentegon'da, MX'in, SALT-3 görüşmelerinde değerli bir pazarlık öğesi olacağı ileri sürülmektedir. Sayısı şimdilik 200 olarak planlanan ve 3 bin 300 tane yatay beton korugan arasında dağıtılacak olan MX, füzelerinin sayısının, büyük Sovyet füzelerinin sayısına bağlı olarak arttırılıp azaltılabileceği söylenmektedir. Ama silah kontrol tarihi göstermektedir ki, bu gibi pazarlık öğeleri bir kez yerlerine yerleştirildikten sonra çok nadir olarak yerlerinden kaldırılmaktadır. Aynı iddia, kolay bir hedef durumuna düşme sorununu yaratmış bulunan çok başlıklı MIRV füzeleri için de ileri sürülmüştü.

Herhalde, başkanın MX konusunda aldığı kararın en can sıkıcı yanı, bu kararın, uzun dönemli ABD stratejik doktrinini tersine çevirmesidir. ABD nükleer gücünün amacı, bir ilk darbeye dayandıktan sonra Sovyet kentlerine ve sanayisine karşı çok yıkıcı bir misillemede bulunma kapasitesini koruyarak vazgeçirici rol oynamaktır. Carter, ilk kez olarak, Sovyet füzelerini hedef alan bir ABD ilk-darbe gücü kurmaya girişti. Böyle bir gücün, yalnızca, askersel hedeflerle sınırlandırılmış bir nükleer savaş düşünülebildiğinde, değeri vardır. Sovyetler'in sınırlı savaşa ilgi duyması olasılığına karşı savunma yapmak bir şeydir. Bunu Amerika Birleşik Devletleri için öngörmek ise bir başka şeydir.

The Economist — THE ECONOMIST
- Haftalık dergi.
- İngiliz sermaye çevrelerinin görüşlerini yansıtır.
- Londra'da yayınlanır.

İngiliz basını, işin içinde değilmiş havasında genel olarak görüşlerini bildirir gözükmesine karşın, MX füzelerinin geliştirilmesine ne denli gönül bağladığını aşağıdaki biçimde ifade ediyor. Ancak senatodaki SALT düşmanlarının tavrına değinmesi bakımından ilginç bir yazı:

Herşey MX füzelerine bağlı

Zirve toplantılarında, özellikle Rus ve ABD liderleri arasında olduğu gibi az rastlanılan zirvelerde, beklentiler bir balon gibi büyümeye başlar. Amerikan yöneticileri büyük bir açgözlülükle Brejnev - Carter arasındaki Viyana görüşmelerinde doğru yolu oturtmaya ve bulabildikleri her şişirilmiş noktayı patlatmaya çalışıyorlar. Amerikan dış politikasında Ford - Carter geçiş dönemi ile meydana gelen tersliğe rağmen, iki tarafın da, askeri alanda gösterdikleri gelişmeler ya da üçüncü dünyada tırmanan bölgesel çatışmalar konusunda yeterince tartışacakları, konu vardır.

Viyana'daki ana iş sürekli el yazmalarından başka bir şey olmayacak. Görüşmecilerin Cenevre'de 100 sayfalık protokolu tamamladıkları varsayılırsa, iki lider 1985 yılına kadar tamamlanması gereken stratejik silahların sınırlandırılması anlaşmasını imzalayacaklar.

Anlaşmada yapılacak herhangi bir hata, öldürücü olmasa dahi, çok riskli olacaktır ve anlaşma her iki tarafça da uygulandığı sürece, yaşayacaktır. Hükümet görevlileri bu değişikliklerden hiçbirinin kabul edilebileceğini düşünmemektedirler. Eğer senatoda yeterli oy sağlanamazsa durumu yeniden gözden geçirmek zorunda kalabilirler. Olası bir değişiklik SALT-3 anlaşmasında hedeflenecek, azaltılması gereken silahların listesinde olabilir. Nükleer silahlardaki tavanın çok aşırı olduğundan şikayet eden, anlaşmanın liberal eleştiricilerine yapabilirler. Bununla birlikte Senatodan anlaşmanın geçmesi askeri harcamaların çoğaltılmasına ve füzelerinin geliştirilmesine bağlıdır.

Kütahya'da «TİT» militanları işkence yaptılar ve kan içtiler

- KUTAHYA'DA 8 İLERİCİYİ SİLAH ZORUYLA BİR APARTMAN DAİRESİNE SOKAN VE «TÜRK İNTİKAM TUGAYI (TİT) MİLİTANI OLDUKLARINI SÖYLEYEN KİŞİLER, ESİR ALDIKLARI 8 KİŞİYE 10 SAAT İŞKENCE YAPTILAR VE BİR İLERİCİNİN BACAĞINI BIÇAKLA DEŞİP AKAN KANI İÇTİLER.
- İŞKENCE GÖRENLER, OLAYI VALİYE İLETİNCE, «NE YAPAYIM, EMNİYET MÜDÜRÜ YOK. YİNE, FAŞİST DEDİĞİNİZ 1. ŞUBE ŞEFİNİ GÖREVLENDİRECEĞİM. SÖYLEYİN HÜKÜMETE, GEÇİCİ TİM GÖNDERSİN.» CEVABINI ALDILAR.
- EMNİYET OLAYA 9 SAAT SONRA EL KOYDU. İŞKENCE YAPILAN EVDE KAN İZLERİ VE DUVARA ÇIZILMIŞ «TİT» AMBLEMİ GÖRÜLDÜ. ANCAK İŞKENCECİ «TİT» MİLİTANLARI KENTTE HALA SERBESTÇE DOLAŞIYOR.

İSTA Muhabiri bildiriyor

Kütahya — Kütahya'da, kendilerini «TİT» (Türk İntikam Tugayı) üyeleri olarak tanıtan bazı kişiler, 22 Mayıs gecesi saat 20.00'de, 8 ilericiyi silah zoruyla kentteki bir apartman dairesine sokup 10 saat işkence yaptılar. Bu arada Sağmalcılar kaçağı Veli Can Oduncu'nun kardeşi olduğunu söyleyen bir TİT militanı, Remzi adlı devrimci öğrencinin bacağına sustalı bıçağını bir kaç kez soktu ve çıkan kanı içti. Sabahleyin serbest bırakılan ilericiler olayı valiye ilettiler.

Ancak Vali «Ne yapayım, Emniyet Müdürü yok. Diğer şube şeflerine ve polislere faşist diyorsunuz. Tabanca ile ben mi düşeyim peşlerine?

Hükümete söyleyin geçici tim göndersin» cevabını verdi. İşkenceci TİT militanları Kütahya'da serbestçe dolaşıyorlar. Henüz hiç birinin yakalanmadığı bildiriliyor.

OLAY NASIL BAŞLADI

Aralarında Kütahya Eğitim Enstitüsü öğrencisi Remzi, Bayram Pamak, ve Ahmet adlı öğrencilerle, TEK Seyitömer Santralinde çalışan İhsan Çamurlu adlı bir işçi ve soyadı saptanamayan Mehmet adlı bir mühendisin de bulunduğu, çevrede ilerici devrimci olarak tanınan 8 kişi 22 Mayıs gecesi saat 20, de, kendilerini TİT (Türk İntikam Tugayı) üyesi olarak tanıtan faşist militanlar tarafından tabanca tehdidi ile Kütahya Devlet Hastanesi'nin karşısındaki Sözer Apartmanı'nın 2. katındaki bir daireye sokuldular.

İSTA Muhabirinin tesbitlerine göre sekiz kişinin zorla sokulduğu apartman dairesinde, Kütahya Devlet Hastanesi Doğum Kliniğinde çalışan Lütfiye Uyumaz ile eşi Veysel Uyumaz oturmaktadır. Çevrelerinde MHP eğilimli olarak tanınan bu iki kişinin olay gecesinden bir gün önce işyerinden izin alarak bir kaç günlüğüne ayrıldıkları ve geceyi başka bir evde geçirdikleri öğrenildi.

İŞKENCE BAŞLIYOR

Sekiz ilericiyi Sözer apartmanındaki daireye sokan gizli TİT militanları işkenceye başladılar. Elebaşı durumunda olan ve kendisini Sağmalcılar Cezaevi kaçaklarından Veli Can Oduncu'nun kardeşi olarak tanıtan komando çakısını, Remzi adlı devrimci öğrencinin bacağına birkaç kez sokup çıkardı ve yaradan akan kanı içti. Tanıkların ifadelerine göre, TİT militanı bu sırada «Kan çok lezzetli. Kan içmek, çok çok kan içmek istiyorum» diye konuşuyordu.

«Rus Ruleti» diye adlandırdıkları işkence yöntemini de deneyen faşistler bir başka devrimcinin şakağına tabanca dayadılar ve tetiği çektiler. Ancak tabanca ateş almadı. Daha sonra bir başka devrimcinin kulağı bıçakla kesilmek istendi, ancak kulak tamamen koparılmadan bırakıldı.

Sabah saat 06'ya kadar süren işkence sonunda, tutsak ettikleri devrimcilere «Asıl aradığımızı bulamadık. O yüzden sizi bırakıyoruz şimdi. Ama sakın kimselere bir şey söylemeyin. Aksi takdirde adam öldürmek bizim için bir zevktir» dediler.

Gizli faşist örgütü TİT'in militanları bu arada Balıkesir ve Manisa'daki faşist eylemleri kendilerinin düzenlediğini söylediler. İşkence gören sekiz ilerici, gece boyunca odada iki makinalı tabanca bulunduğunu, ütü kutusu içinde patlayıcı madde ve bombalar olduğunu gördüler. Ayrıca odada boğma teli, muşta, tel kamçı, çelik cop işkence aletleri de vardı. Apartman dairesinin işkence için kullanılan odasının duvarına da büyük bir TİT amblemi çizilmişti.

İŞKENCECİ FAŞİSTLER KİM?

22 Mayıs akşamından 23 Mayıs sabahına kadar aralıksız 10 saat işkence gören ilericilerin bildirdiğine göre, gece boyunca odaya sayıları 10-15 arasında değişen komando girip çıktı ve işkenceye nöbetleşerek devam ettiler.

Sekiz ilerici, kendilerine işkence yapanların elebaşılarının Kütahya'ya dışarıdan gelen kişiler olduğunu belirttiler. Ancak bölgedeki MHP eğilimli bilinen komandoların da, bu konuda TİT örgütü üyeleriyle işbirliği yaptıkları bildiriliyor. Kütahya ÜGD üyesi ve halen Kütahya Yönetim Bilimleri Fakültesi öğrencisi olan ve «Kambur» takma adıyla tanınan Hüseyin Yılmaz ve Kütahya Eğitim Enstitüsü öğrencisi Münir Şahin Elbir'in işkenceciler arasında bulunduğu, sekiz ilerici tarafından belirtildi.

EMNİYETİN VE VALİNİN TUTUMU

23 Mayıs sabahı serbest bırakılan 8 ilerici hemen Kütahya Emniyet Müdürlüğüne haber verdiler. Ancak buradaki ilgisizliği görünce ardından Kütahya Valisi'ne gittiler.

Vali, sabaha kadar işkence gören sekiz ilericiyi dinledikten sonra:

«Ne yapayım? Emniyet Müdürü yok. Diğer şube şeflerine ve polise faşist diyorsunuz. Tabanca ile ben mi düşeyim peşlerine? Yine sizin faşist dediğiniz 1. Şube Şefi Şener Bolâ'ya görev vereceğim. Söyleyin Hükümet'e, Kütahya'ya geçici tim göndersin» dedi.

Kentteki yurttaşların can güvenliğinden birinci derecede sorumlu olan Vali bu sözlerinden sonra, 1. Şube Müdürü Şener Bolâ'yı çağırdı ve olayı sordu. Kütahya Emniyet Müdürlüğü 1. Şube Müdürü Şener Bolâ', Vali'ye olaydan haberi olduğunu, olayı sabah 8'de öğrendiğini söyledi.

Vali tarafından olayın soruşturması ile görevlendirilen 1. Şube Şefi, buna rağmen 23 Mayıs günü öğleden sonra saat 16.30'a kadar olay yerine gitmedi. Saat 16'da Sözer Apartmanına giden 1. Şube ekipleri aradan dokuz saat geçmiş olmasına rağmen apartman dairesinin işkencehane olarak kullanılan odasında kan izlerini ve duvardaki «TİT» amblemini gördüler.

SANIKLAR SERBESTÇE DOLAŞIYOR

24 Mayıs günü işkence görenlerden ikisi, olay gecesi kendilerine işkence yapan faşistlerden birini Kütahya ÜGD binasından çıkarken, bir diğerini de Belediye otobüsüne binerken gördüler. Durum hemen emniyete bildirildi ancak halen Kütahya sokaklarında gezmekte olan işkenceci komandolardan tutuklanan ya da gözaltına alınan olmadı.

KONUT İNŞAATI İLANI

İstanbul S. S. Gümrük Komisyoncuları İşçi Sigortalılar Yapı Kooperatifi Başkanlığından

1 — İstanbul S.S. Gümrük Komisyoncuları İşçi Sigortalılar Yapı Kooperatifi adına 50 adet işçi konutunu ihtiva etmek üzere yaptırılacak konut inşaatı kapalı zarf usulüyle ve götürü bedel esaslarına göre eksiltmeye ait teklif şartnamesindeki şartlarla eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — İşin hesaplanan bedeli 18.223.104 liradır. Bu bedele, eksiltmeye ait teklif şartnamesindeki ve inşaat sözleşmesi tasarısındaki şartlar altında konutların Emlâk Alım Vergileri ile İskân ve İşletme ruhsatı harçları dahildir.

3 — Bu işe ait şartnameler ile ihale evrakı, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü İnşaat İşleri Müdürlüğü ile Sosyal Sigortalar Kurumu İstanbul Emlâk ve İnşaat Müdürlüğü'nde görülebilir.

4 — Eksiltme 28.6.1979 günü saat 11.00'de Sosyal Sigortalar Kurumu İstanbul Emlâk ve İnşaat Müdürlüğü'nde iş sahipleri tarafından kurulacak ihale komisyonu marifetiyle yapılacak, kesin ihale Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü'nce neticelendirilecektir. Müteahhit inşaat sözleşmesini iş sahibi kurum ve kooperatifle müştereken aktedecek, ödemeler kurum tarafından direkt olarak müteahhide yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin,

a) Müteahhitlik karnesini (B grubundan ihale ve esas bedelin 2/3'ü kadar)

b) Teknik araçlar bildirisini,

c) Sözleşme tasarısının 5. maddesinde kayıtlı teknik elemanların çalıştırılacağına dair taahhütnamesini (noter tasdikli)

d) Sermaye ve kredi olanaklarını açıklayan mali durum bildirisi (bankadan)

e) Müracaat tarihinde taahhüdü devam eden işlerini açıklayan bildirisini,

f) Müracaat tarihine kadar tam olarak başarılan işler bildirisini,

Ekleme suretiyle ihale tarihinden (ihale günü hariç) en az üç gün evveline (25.6.1979 günü mesai saati sonuna) kadar Sosyal Sigortalar Kurumu İstanbul Emlâk ve İnşaat Müdürlüğüne yazılı müracaatta bulunmaları «Yeterlik Belgesi» almaları ve yeterlik belgesini kapalı teklif zarflarına koymaları şarttır.

6 — Geçici teminat miktarı 560.443,12 TL. olup, isteklilerin Sosyal Sigortalar Kurumu İstanbul Emlâk ve İnşaat Müdürlüğüne yatırarak makbuzunu veya geçici teminat mektubunu kapalı teklif zarfına koymaları şarttır.

7 — İsteklilerin kapalı teklif zarfını makbuz mukabilinde İhale Komisyonu Başkanlığına ihale saatinden engeç bir saat evvel vermeleri şarttır.

8 — Kurum, yeterlik belgesini verip vermemekte ve ihaleyi yapıp yapmamakta veya dilediğine yapmakta serbesttir.

9 — Telgraf ile müracaatlar ve postadaki vaki gecikmeler kabul edilmez.

10 — Belediyelerce ilânlardan alınacak vergi ve resimler müteahhit firmalara ait olacaktır. Ancak, ihale yapılmadığı takdirde belediyelerce ilânlardan alınacak vergi ve resimler kooperatif tarafından ödenecektir.

Keyfiyet ilân olunur.

(Basın: 4431 - 1629)

İLAN

GAZİOSMANPAŞA 1. ASLİYE HUKUK HAKİMLİĞİNDEN

Sayı: 978/284

Davacı Kazım Kıraç tarafından davalı Firdevs Kıraç aleyhine açılan boşanma dâvasının yapılmakta olan duruşmasında:

Davalı Firdevs Kıraç'ın adresinin meçhul bulunduğu zabıta yazısı münderecatından da anlaşıldığından adı geçen davalıya dava dilekçesi ile duruşmasının bırakıldığı 5.7.1979 günü saat 10.00'da hakimliğimizde bulunmasını bildirir duruşma gününün davetiye yerine kaim olmak üzere ilanen tebliğ olunur.

15.6.1979

(Basın: 4560) — 1659

Üniversite'ye giriş sınavları...

Kimler kazanıyor?..
Kimler kaybediyor?..

● DERLEYEN : SÜLEYMAN COŞKUN

NOT: Bu derleme, Paris'te yapılan UNESCO'ya bağlı Uluslararası Eğitim Planlaması Enstitüsü çalışmaları sırasında Reşide Kabadayı tarafından yapılan bir araştırmadan yararlanılarak hazırlandı.

— 4 —

Kim kazanıyor sınavları? Yani son 5 yılda üniversite sınavlarına giren 1 milyon 507 bin 888 öğrenciden 220 bin 7'si kim? Nasıl ayrılmışlar diğer 1 milyon 287 bin 881 öğrenciden? Hangi koşullarda? Neye göre?

Üniversiteye giriş sınavları ile ilgili çeşitli araştırmalar yapılmış. Ancak bunlardan en derli toplusu ve en detaylısı Devlet Planlama Teşkilatı ile işbirliği halinde Devlet İstatistik Enstitüsü'nün 1974 yılı sınavlarına katılan öğrenciler üzerinde yaptığı araştırma.

Bu araştırmada giriş sınavlarını kimlerin kazandığını belirlemek için sınava giren öğrencilerin çeşitli eşitsizliklerini açığa çıkarmış araştırmacılar. Bu açığa çıkarmayı yapabilmek için de türlü kategorilere göre değerlendirmeler yapmışlar. Örneğin bölgelere göre değerlendirmişler, cinsiyetlere göre değerlendirmişler, lise yada kolej çıkışlı olup olmadıklarına göre, sınavlara girmeden önce herhangi bir hazırlık kursuna gidip gitmemelerine göre değerlendirmişler. Daha doğrusu onlar değerlendirmemiş de, bizim değerlendirme yapabilmemizi sağlayacak bazı ipuçları yaratmışlar araştırmalarında...

Şimdi sırayla irdeleyelim bu değerlendirmeleri.

BÖLGELER ARASI DENGESİZLİK

Türkiye'nin olanaklarından yararlanma açısından bölgeler arasında türlü dengesizlikler olduğunu yeniden anlatmaya çalışmak dünyanın dönmekte olduğunu anlatmaktan daha tutarlı bir iş olmaz sanırız.

Çok fazla ayrıntıya girmeden biz de değerlendirmeyi yaparken Devlet Planlama Teşkilatının illerin gelişmişlik düzeylerine göre yaptığı ayrımı ön plana çıkaracağız. Ve bölgeler arası sorunu bu değerlendirme ışığında ele alacağız. DPT, illeri bazı sosyo-ekonomik özelliklerine göre 8 bölgeye ayırmış bulunuyor.

1974 yılında öğrencilerin Üniversite Seçme ve Yerleştirme Merkezi'ne başvurdukları illere göre yapılan değerlendirmeden tablodaki sonuç çıkıyor:

Tabloda toplam olarak gösterilen 165 bin 625 sayısı 1974 yılında liseyi bitiren ve üniversite sınavına başvuran öğrenci sayısıdır.

DPT'nin yaptığı ayrıma göre tablodaki bölgelere giren illerin durumu şöyle: I. Bölge: Antalya, Burdur, Isparta, II. Bölge (Batı Karadeniz) Bolu, Kastamonu, Zonguldak. III. Bölge Adana, Hatay, İçel. IV. Bölge Adıyaman, Ağrı, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Gaziantep, Hakkari, Kars, Malatya, K. Maraş, Mardin, Muş, Siirt, Tunceli, Urfa, Van V. Bölge Artvin, Amasya, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Samsun, Sinop, Tokat, Trabzon. VI. Bölge Aydın, Denizli, İzmir, Manisa, Muğla, Uşak. VII. Bölge Balıkesir, Bilecik, Bursa, Çanakkale, Edirne, İstanbul, Kırklareli, Kocaeli, Sakarya, Tekirdağ. VIII. Bölge Afyon, Ankara, Çankırı, Çorum, Eskişehir, Kayseri, Kırşehir, Konya, Kütahya Nevşehir, Niğde, Sivas ve Yozgat...

YARIN:
BAŞARIDA EN BÜYÜK ETKEN EKONOMİK VE BÖLGESEL DURUM

BÖLGELER	SINAVA KATILAN ÖĞRENCİ SAYISI	BAŞARI GÖSTEREN ÖĞRENCİ SAYISI	BAŞARI ORANI
TÜRKİYE	165.625	23.086	13.9
Bölge I	5.923	744	12.5
» II	5.192	527	10.5
» III	13.343	1.195	8.9
» IV	27.797	2.190	7.8
» V	18.331	1.724	9.4
» VI	21.956	3.973	18.1
» VII	36.212	6.988	19.6
» VIII	12.390	5.572	15.3

ÜNİVERSİTEYE GİRİŞ SINAVLARINI KİMLER KAZANIYOR?

ÜSYM'DE İŞÇİLER ÖRGÜTLENİNCE NELER OLDU?

— 4 —

Başta da belirttiğimiz gibi ÜSYM'nin başının işi son derece çoktur. Hem de bir o kadar karmaşık. Bu denli çok ve karmaşık işlerle uğraşırken bir de işçilerle uğraşmak istemez!

Kurum ilk oluştuğu sırada memur ve geçici işçi statüsünde eleman çalıştırıyordu. 1977 yılı başlarında tüm ÜSYM personeli sürekli işçi statüsüne geçirildi.

ÜSYM personeli işçi statüsüne geçirilirken MHP yandaşı olduğu bilinen Türk Bank-İş adlı bir bağımsız sendikanın işyerlerinde toplusözleşme yapma yetkisi aldığı öğrenildi.

Ardından ÜSYM çalışanları bir işyeri sendikası olan ÜSYM - SEN'de örgütlendiler. 103 personelin tamamı sendikanın üyesi oldu. ÜSYM-SEN uzun bir savaşımdan sonra MHP yanlısı bağımsız sendikanın yetkisini iptal ettirdi ve 1978 yılı Eylülünde toplusözleşme yapma yetkisini aldı. Ardından da normal olarak işvereni toplusözleşme yapmaya çağırdı. Gürültü de işte bu noktada koptu...

ÜSYM'nin başı Profesör Altan Günalp; işçilerin kardeşi dostu arkadaşı Günalp, Günalp birden bire patronlaşıverdi. İşçiler sendikalaşmışlardı sendikalaşmaya Günalp tüm aşamalardan haberdardı. Ancak, bir tek, sendika yönetiminin DİSK'e bağlı Bank-Sen'le dirsek temasına girdiğinden haberdar değildi. Önüne konulan toplusözleşme metni işçilerin ÜSYM'nin her işine burnunu sokmasını sağlayacak maddelerle doluydu. Tümüne birden ayıp etmektense bir tek işçilere ayıp etmeyi yeğledi Günalp bu soluğu Üniversitelerarası Kurul'da aldı.

1977 yılında işçi statüsüne geçirdiği elemanlarının şimdi de memur olmalarını istiyordu. Üniversitelerarası Kurul için önemli olan denge idi. Ve bu kez de dengeler konuştu. ÜSYM'nin, toplusözleşme masasında patronların gelip koşulları görüşmeye başlamasını bekleyen işçileri, bir anda, bir toplantıda memur yapılıverdiler. Günalp de sıkıntıdan kurtuldu. Yada öyle zannetti.

Maliye Bakanlığı'ndan, memur kadrolarını iki gün içinde koltuğunun altına alıp Kavaklıdere'deki çiftliğine gelir gelmez, bir dilekçe hazırlattı. Bu dilekçenin sadece imza yerini boş bırakmış gerisini kendisi doldurmuştu. Dilekçede işçiler sendikadan ayrıldıklarını ve memur olmayı kabul ettiklerini bildiriyorlardı. İşçiler bir süre bu dilekçeyi imzalamamakta direndiler. Ama sonunda direniş kırıldı ve işçilerin büyük kısmı memur olmayı kabullendiler. Kuşkusuz bu kabullenişi kolaylaştıran bir faktör de yine Hacettepe idi.

Günalp tüm işçiler memurlaşmışken de rahat etmedi. Önce sendikal savaşımda başı çeken ve memurlaşma olayına karşı çıkıp yasal yollara başvuranlardan dördünü görevlerinden alıp evrak memurluğuna verdi.

Günalp için önemli olan sınavlar ve sınavların güvenliği değil Teksis, Meteksan çıkarlarının zedelenmemesiydi. Giden gider, kalan kalırdı. Günalp ne denli kararlı olduğunu göstermek için bir atak daha yaptı. Üç ÜSYM görevlisini geçici görevle Anadolu'da veri toplamaya göndermeye çalıştı. Gönderdiği kişiler sendikal olayda görev almışlardı.

Konuyu daha da uzatmak mümkün. Daha da ayrıntılara girip, çay-şeker paralarından, bazı kişilere ödendiği söylenen 300 bin liralık primlerden de sözetmek mümkün. Ama işi bu denli ayrıntıya sokmaya gerek yok. ÜSYM'de de emekçiler, işçiler var.

400 küsur bin kişinin katıldığı bir sınav yapıldı...

Ve bu sınavdan 37-38 bin öğrenci başarılı çıkacak...

Hangi koşullarda?...

— SON —

tırmık
AYDIN ENGİN

Bastır parayı, rahat et

Param olsa ben de biliyorum, bastırıp rahat etmeyi... diyeceksiniz.

Haklısınız da. Ancak yazının başlığı, bizim size yönelttiğimiz bir öğüt değil ki. Biz Hükümet'in dolaylı bir öğüdünü aldık, yazımıza başlık yaptık.

«Bedelli askerlik» ne demektir? Askerlik hizmeti gibi kimilerine göre «şerefli bir vatan görevi», kimilerine göre «becerebildiğince kaytarılması gereken sıkıcı bir mükellefiyet» konusunda «bastır parayı rahat et» demek değil midir?

Hele hele «bastırılan» para kırpıla kırpıla kuşa dönmüş «TL» değil de «mark» ise üstüne bir de teşekkür alırsınız.

Ondan sonra gelin de çınlamasın kulaklarınız, 1973'ün seçim gezilerinde kulaklarınızda çınlayan bir sesle:

— Bizim iktidarımızda, ne ezilen ne ezen, insanca hakça bir düzen...

Ondan sonra gelin de hatırlatmayın Anayasa'nın bir maddesini:

— Herkes yasalar önünde eşittir...

Biz bu satırları yazarken, yüzbinlerce genç insan da Üniversitelerarası Seçme Sınavı için ter döküyorlardı. Yaklaşık 400 bin kişi katıldı bu «yarış»a. 40 bini kazanacak. Geri kalanı?.. Altta kalanın canı çıksın. Yada «kurtlar sofrasında düşeni yerler, düşmemeye bak...»

Gazeteler, TV'ler yazıp çizkitiriyor günlerdir. 400 bin kişi «yarışacak» diye.

Ne yarış ama? Biri taşlı toprakl bir yolda çıplak ayakla koşuyor, üstelik ayağı da yaralı. Öteki süper benzinli Mercedes arabada imişçesine. Sonra bunun adı yarış oluyor.

Yani efendim üniversite sınavlarına, mucizeler yaratıp adam hazırlayan ve karşılığında bir kaç on bin liradığı «hediye» kabilinde kabul eden «Üniversite Hazırlık Kursları»na katılmış delikanlılar ve hanım kızlar ile -örneğin- Bismil ilçesinden gelmiş, lisede İngilizce hocasının yüzünü bile görmemiş, matematiği, belediyenin fen işleri amirinden, edebiyatı kaymakam beyin vekil öğretmenlik yapan karısından, tarih dersini, günde on beşinci ders saatini tamamlamak üzere olan Gazipaşa İlkokulu öğretmeninden öğrenmiş delikanlılar «yarışıyorlar».

Yani?

Yani, bastır parayı rahat et.

Bastır parayı, gir üniversiteye.

Yazıişleri Müdürleri bundan bir kaç ay öncesine kadar «suç niteliği taşıyan yazılar» yüzünden hapsedilirlerdi. Kendi yazmadığı bir yazı yüzünden bir yıl, iki yıl, yedi buçuk yıl hapislere giren meslektaşlarımızın sayısı az değil. Bizim Aydın Şahesen, hâlâ haftanın belli günlerini adliye koridorunda geçiriyor bu yüzden.

Bu anti-demokratik uygulamayı, bu çağdaş ayıbı utanıcı ortadan kaldıracağını «vaat» ederek, işbaşına gelen Hükümet ne yaptı? Hapis cezasını kaldırdı ve yerine para cezası getirdi.

İyi mi?

Bastır parayı rahat et.

Cebinde para var mı? Gazetede dilediğin gibi suç işleyebilirsin. Yasaları çiğneyebilirsin.

Paran yoksa, yasaları çiğnemek de yasak.

Hadi gelin de hatırlamayın şimdi burjuvazi'nin Büyük Fransız Devrimi'ne kılavuzluk etmiş ünlü sloganını:

— Herkes hür doğar, hür yaşar. Herkes yasalar önünde eşittir.

Gelin de hatırlatmayın Anayasa maddesini:

— Herkes yasalar önünde eşittir.

Yerseniz tabii.

Hikayeyi bilir misiniz?

Adam valizi ile gümrüğe girmiş. Gümrükçü sormuş:

— Valizinizde gümrüklerden geçmesi yasak olan bir şey var mı?

— Yoo, demiş adam, valizimde bir miktar tavuk yemi var.

Açılmış valiz, gümrükçünün de tepesi atmış. Valiz tepeleme kol saati ile dolu.

— Ne bu, demiş gümrükçü hani tavuk yemiydi?

Adam pişkin sırıtmış:

— Valla beyim, demiş, ben bunları yem niyetine serpiyorum tavukların önüne. Yerlerse...

Evet. Yasalar önünde herkes eşittir.

Yerseniz...

ACILI YILLAR
Eduard Claudius

Alevler içindeki Avrupa'da bir Alman Komünistinin anıları

Bizim Winnen yolunu tutmamız artık kimsenin yakın bir barışa inanmadığı 1914 yılı sonlarına rastlar

— Savaş bitip de, baban ve Karl amcan dönünce biz de yeni bir ev yapacağız...

— 14 —

Annem ağlamaya başladı. Gözlerimi korku ve saygıyla babama diktim, bir tablo seyredermiş gibi seyrettim onu. Rahip çıkıp gidince, babam mutfakta enine boyuna şöyle bir yürüdü, annemi bir kenara çekip: «Buna ne oluyor, buna! Öte dünya imiş! Yok cehennemmiş!... Ya şu benim yaşadığım, yetmiyor mu bu? Cehennem ha! Bu cehennemden bin beter!...»

O sıralarda, babam gündüz şantiyede çalışıyor, gece de maden ocağına iniyordu. Bu akıl dışı çalışma temposunu cehennem azabına benzetmesi hiç de yersiz değildi. Bütün o dönem boyunca, diyebilirim ki, biz evin çocukları onun güldüğünü hiç görmedik. Alabildiğine zayıflamıştı: Elmacık kemikleri ve burnu suratının ortasından dışarı fırlamış, çimento ellerini yemiş ve şakakları kırlaşmaya başlamıştı.

Bir akşam, bakışı aniden üzerimde duruverdi. Gözleri ışıldadı. Bakışında inanılmaz bir tatlılık vardı. Göz gözeydik. Anlamlı bir şekilde güldü ve şöyle dedi: «Ne yapmam gerektiğini çok iyi biliyorsun sen!»

Öfke, şiddet ve kabalık yok olmuş, gözlerinde yeniden, daha sonraları çok seveceğim o tatlı bakışı bulur olmuştum.

Bizim Winnen yolunu tutmamız, artık kimsenin yakın bir barışa inanmadığı 1914 yılı sonlarına doğru, Noel'in yaklaştığı bir zamana rastlar.

Köy yüksek bir yayla üzerinde çukur bir toprakta yer alıyordu. İçinde yaban domuzlarının yaşamakta olduğu balta girmemiş çamlarla kaplı bir tepe yamacı ile, daha aşağıda geniş yapraklı ağaçlardan meydana gelen sık bir koruluk, köyü Kuzey'in soğuk rüzgârlarından korumaktaydı. Gemünden yolu üzerindeki mezarlıktan başlayarak yüksek yaylanın otlakları Lahn vadisine kadar tatlı bir meyille kat kat yükselip gidiyordu. Yazın hava açık olduğu zaman Taunus tepeciklerini görmek ve sisler arasından Limburg katedralini seçmek olanağı vardı. Gökyüzü sınırsızdı. Verimsiz tarlalarının ormanla birleştiği yer hariç, toprak dört bir yana doğru göz alabildiğine uzanıyordu. Ben uzun zaman dünyanın orada sona erdiği, bu ormanın arkasında artık hiç bir şeyin bulunmadığı duygusunu taşıdım.

Köyün evlerinin çoğu yeniydi; badana edileli çok olmamıştı. Nedeni bir iki yıl önceki bir yangının köyü kül etmiş olmasıydı. Sigorta Şirketleri ve polis yetkilileri ile çıkan anlaşmazlıklar çok sert ve üzücü olmuştu. Yangının bilinçli olarak çıkartıldığından kuşkulanılıyor, ama yeterli delil ele geçirilemiyordu. Dava açılmadı. Ateşi hayatları bahasına söndürmeyi ve evleriyle eşyalarını kurtarmayı başarabilen bazı evsahipleri köyde alay konusu oldular. Dedem bunlardandı.

Baştan başa dökülen perişan durumdaki kulübe, küçük de olsa yeni olmanın avantajını taşıyan, yangından sonra inşa edilmiş üç evin arasında bulunuyordu. Çocuk aklıma esip de ara sıra dedeme bizim evin niçin küçük ve pis olduğunu sorsam yüzü o sıralarda benim için nitelendirilmesi güç olan, ama şimdi düşündüğümde gerektiği gibi davranmış olmanın derin huzurunu yansıttığını anladığım bir anlatma bürünürdü. Benim soruma her zaman şu yanıtı verirdi: «Savaş bitip de baban ve Karl amcan dönünce, biz de yeni bir ev yapacağız.»

Dedem bunu görecek kadar yaşamadı. Karl amcam savaş'tan yaralı döndü. Zehirli gazlar, sözcüğün tam anlamıyla ciğerlerini yiyip bitirmişti. Peki ya babam? Onu ilk kez, Ruhr'daki Buer Pazarı meydanına yerleşip oturmaya başlamamızdan sonra, on yaşındayken gördüm. Karl amca dönüşünden az sonra öldü. Minchen yenge dul kaldı. Oğlu Richard annesinin yanında kaldı ve ailenin geçimini elinden geldiğince sağlamaya çalıştı. İkinci Dünya Savaşı, onu Fransa'da bir yerlerde bulup alıncaya kadar.

Winnen'e ilk gelişimizi ve oradaki yaşantımı anlatıyordum. O sıralarda eski evde bir yığın kişi oturuyordu: Dedem, Settchem halam ve nişanlısı, Minchen yenge ve oğlu Richard, annem ve biz iki çocuk... İki yatak odası ve hem bize, hem de iki domuz, iki inek ve sayısız tavuklardan meydana gelen hayvanlara yemek hazırlanan bir büyük mutfak.

Dedem muhteşem beyaz sakalı ile ince uzun bir ihtiyardı. Babamın gözlerini taşır, ağır ve derin bir sesle konuşurdu. Akşamları üçümüzü de dizlerine aldığı zaman, gözleri sobanın ışığında inanılmaz tatlılıkta pırıltılar yansıtır, sesi okşayıcı ve müşfik yankılar taşırdı.

Yaşantım boyunca yığınla öykü dinledim. Bunların çoğu ilginç, bazısı şaşırtıcı, hatta açıkça akıl almazdı. Fakat benim ilk işittiklerim dedemin anlattığı öyküler oldu. O da, babası bir taraftan civardaki bölgelerden Seck'deki büyük bir çiftlikte tarım işçisi olarak çalışmakta iken, başka şehirlerde duvarcı olarak çalışmıştı.

(Devamı var)

Cumhurbaşkanlığı Kupası için Trabzonspor ile Fenerbahçe bugün karşılaşıyor

● ANKARA 19 MAYIS STADINDA SAAT 18.00'DE BAŞLAYACAK MAÇI TELEVİZYON NAKLEN YAYINLAYACAK

Ankara (Politika) — Fenerbahçe ve Trabzonspor bugün Ankara 19 Mayıs Stadı'nda Cumhurbaşkanlığı Kupası için karşılaşıyorlar...

«En büyük kupa» olarak nitelendirilen Cumhurbaşkanlığı kupası karşılaşmasını TV naklen yayınlayacak... Saat 18.00'de başlayacak olan maçı Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'te izleyecek ve şampiyon olan takıma kupayı verecek...

Lig Şampiyonu Trabzonspor ile Kupa Şampiyonu Fenerbahçe'nin bugünkü maçından sonra 1978-1979 futbol mevsimi resmen kapanmış olacaktır.

SÜMER DE, NİŞ DE BÜYÜK KUPAYI KAZANACAKLARINI SÖYLÜYORLAR

Bugünkü maçla ilgili olarak Trabzonspor sorumlusu Özkan Sümer «En büyük kupayı almak için Ankara'ya geldik. Başkentte modern futbol oynayacağız. Fenerbahçe ile yaptığımız iki maçta da yenişemedik. Kupa maçında hangimiz büyük onu göreceğiz» dedi. Fenerbahçe Antrenörü Necdet Niş'te şunları söyledi: «Trabzonspor lig de en iyi futbol oynayan takımdır. Bunu biliyoruz. Nevarki Fenerbahçe de kupayı almak için sahaya çıkacak ve alacaktır. Bizim tecrübemiz var... Bu tecrübe bizi başarıya götürecektir...»

Bugünkü maçta eşitlik bozulmazsa uzatmaya gidilecek, yine eşitlik bozulmazsa penaltı atışları ile şampiyon belirlenecektir...

YABANCI SPORCU YASAĞININ KALDIRILMASI İÇİN TÜM PİYONLAR SÜRÜLDÜ

İLK DÜŞEN YER FUTBOL FEDERASYONU

● YASAĞIN KALDIRILMASI İÇİN ÇALIŞMALAR HIZLANARAK SÜRÜYOR. KAMPANYAYA SAĞ BASININ YANI SIRA ESKİDEN YABANCI SPORCULARA KARŞI OLAN BİR GAZETE DE DÖNÜŞ YAPARAK KATILDI

Ankara (Politika) — Yabancı sporcu yasağının çıkarılması ve önümüzdeki sezon uygulanacağının kesinleşmesinden sonra yasaktan etkilenen çıkar grupları yasağın kaldırılması için çalışmalarını hızlandırdılar.

Eski BTGM Fikret Ünlü'nün hazırladığı, Danışma Kurulu'nun onayladığı yabancı sporcu yasağına ilk tepki Fenerbahçe, Galatasaray ve Beşiktaş kulüplerinden geldi. Bu üç kulüp yasağın kaldırılması için Danıştay'a başvurdular. Ancak Danıştay başvuruyu kabul etmedi.

Bugün yasağın kaldırılması için çalışmalar hızlanarak sürüyor. Çeşitli kulisler, bazı girişimler yapılıyor. Yasaktan etkilenenler basın içinde olsun, federasyon içinde olsun tüm piyonlarını ileri sürdüler ve sonucu bekliyorlar. Sağ basının yanısıra eskiden yabancı sporculara karşı olan bir gazete dönüş yaparak yasaklanmanın kalkması kampanyasına katıldı.

15 gün önce toplanan futbol federasyonu kurulu son olarak yabancı sporcu yasağının kaldırılması için Cemal Saltık'a tam yetki verdi. Tam yetkili Cemal Saltık ilk görüşmeyi BTGM Vekili Ergün Aymergen'le yaptı. Aymergen Saltık'a olumlu görüş bildirdi.

Cemal Saltık bir kez de Gençlik ve Spor Bakanı Yüksel Çakmur'la görüşecek. Bakandan olumlu görüş alırsa yabancı futbolcu yasağı kalkacak. Böylece yasaktan etkilenen çıkar gruplarının ilk teslim aldıkları yerin Futbol Federasyonu olduğu ortaya çıkacak.

Spor Bakanlığı'na bir MC'li daha Danıştay'dan geri geldi

Ankara (Politika) — Gençlik ve Spor Bakanlığına, MC döneminin müsteşar yardımcılarından olan, müzik öğretmeni Mehmet Arseven Danıştay kararı ile dönecektir.

CHP ağırlıklı hükümetin kurulmasından sonra görevinden alınan ve aşırı gerici olarak bilinen Gençlik ve Spor Bakanlığı eski müsteşar yardımcılarından Mehmet Arseven'in Danıştaya başvurusunun kabul edildiği öğrenildi. Arseven göreve başlatılacak olursa, halen Bakanlık müsteşar yardımcısı olan Erlap Özgen görevinden alınarak müşavirliğe atanacaktır.

Spor Bakanlığında daha önceden Danıştay'dan dönenler ve karşı olumsuz atamalar nedeniyle spor çevrelerinde kadronun eskiden de iyi olması için geriye bir Refeaddin Şahin ile Orhan Bilgin'in kaldığını, bu eksikliğinde zamanla giderileceği söylenmektedir.

Transferde gelişmeler

Transfer pazarında Beşiktaş büyük paralarla futbolcu transfer ederken, Fenerbahçe ve Galatasaray ise iç trans fer sonucunu çözümlemek için çalışmaktadır.

Beşiktaş, Sedat için tam 8 milyon lira karşılığında Bursaspor'la anlaştı... Sedat 3 milyon lira alırken bu transferden en kârlı çıkan taraf ise 5 milyon lira alacak olan Bursaspor Kulübü oldu. Bu arada Bursa'lı spor severler «Sedat gidemez» sloganlarını duvarlara yazarak bu transferi protesto ettiler. Beşiktaş Sedat'ın yanısıra Altay'lı Bora ve Akif'le kesin olarak anlaşmaya vardı. Trabzonspor'lu Mehmet Ekşi ile de görüşmelerini sürdürüyor.

GALATASARAY'DA SORUNLAR

Galatasaray, Orduspor'lu Kemal ile anlaştıktan sonra B. Mehmet'in futbolu bırakması ile yerine bir futbolcu alarak transferi kapatacak.. Bu alınacak futbolcu da Trabzonspor'lu Mehmet Ekşi. Sarı - Kırmızılı takımın iç transfer sorunu ise önce sorun oldu, sonra çözümlendi.. Güngör, Erdoğan, Müfit, Zafer, Gülcan'la anlaşan Sarı - Kırmızılı takım da Rıdvan, Murat ve Tuncay ise Rizespor'la anlaştı.. Öte yandan Rizespor bu üç futbolcunun yanısıra Boluspor'lu Halil İbrahim ve Beşiktaş'lı Samet ile de anlaşma yolları arıyor...

Fenerbahçe ise her yılın aksine bu mevsim sessiz. Kendi futbolcularından kaptan Cemil ve Alpaslan ile henüz sözleşme yenilemeyen ve bu futbolculara «Oynarsanız transfer ücreti alırsınız» diyen Fenerbahçe yöneticileri Şekerspor'lu Selçuk ile bir görüşme yaptı...

Bu arada Fenerbahçe antrenör sorununu da henüz kesin olarak çözümleyemedi.

TRABZONSPOR GENÇLERİ ALIYOR

Tüm kulüpler Trabzonspor'lu futbolcuların peşinde koşarken, Karadeniz takımı bölgesindeki genç yetenekli futbolcuları transfer etmek için çalışıyor..

Doping ve ihmal kurbanları

DOPİNG YÜZÜNDEN DÜNYADA 120 SPORCU YAŞAMINI YİTİRDİ

1950 yılından günümüze dek yaklaşık olarak 120 sporcu doping yüzünden yaşamlarını pistlerde, ringlerde, sahalarda yitirdi.....

Sporcunun en büyük düşmanı olan ve sonu ölüm le biten doping Güneydoğu Afrika dillerinden Bu rence kökenli bir kelimedir. Bu yerliler toplantılarda içtikleri, sinirler üzerinde uyarıcı etkisi olan bir içkiye dop derler... Daha sonra sonuna İng eki alarak, uyarıcı etkisi olan kimyasal maddeleri tanımlamak üzere İngilizce kullanılmaya başlandı.

Sportif anlamda doping, güç verimini yapmacık olarak artırmak için tehlikeli yan etkileri olan doğal sentetik maddelerin organizmaya verilişidir.

Doping yalnız günümüzde değil, çağlar boyunca kolay başarı için insanlığın başvurduğu bir yol olmuştur. Milattan önce üçyüz yılında sporcuların «Equisetum» —At kuyruğu— adlı bir bitkiyi kaynatıp suyunu içerek iyi netice aldıklarını Roma'lı yazar Plinus uzun uzun anlatır. Heredot, İskitlerin savaştan önce atlarına bazı sihirli otlar yedirdiklerini bu otları yiyen atların savaş süresince çılgınlar gibi ısırarak koştuklarını kitabında anlatır.

İspanyol tarihçi Gutierrez de Santa Clara, Güney Amerikalı yerlilerin koka yapraklarını çiğneyerek 5 günde 1750 km. koştuklarını yazar.

Doping yüzünden ölen ilk sporcu ise Prof. Dr. Manfred Steinbach'a göre 1786 yılında yapılan bir bisiklet yarışında fazla miktarda Trimethyl alan Linton adlı İngiliz sporcudur...

Ülkemizde ise doping yüzünden yaşamlarını yitiren sporcuların kısa öyküsü şöyle:

EMNİYETLİ ALDO

1954 yılında yapılan Galatasaray - Emniyet maçında takımının beraberlik golünü atan Sarı-Beyazlı takımın forvet oyuncusu Aldo, 63 cü dakikada ani bir rahatsızlık geçirdi.

Sancılar içinde kıvranan futbolcu saha kenarında tedavi edilirken öldü. Daha sonra Aldo'nun Paskalya nedeniyle maçtan önce çok sayıda yumurta yediği ve aşırı dolu mide ile maça çıktığı, ölümün bu yüzden olduğu anlaşıldı. Maç, Aldo'nun hayatına, Emniyet takımının da 5-1 yenilgisine maloldu.

TOPRAKSPORLU YALÇIN ÖZDEMİR

İkinci Türkiye Liginin 1966-67 sezonunda Toprakspor - Boluspor maçında ayağı kırılan bu oyuncu geç ve yanlış tedavi nedeniyle futbol sahalarından uzak kaldı. İlerleyen sakatlık, Yalçın Özdemir'in ömür boyu baston yardımı ile yürümesi zorunda kalması ile sonuçlandı.

(Devamı var)

OFSAYT

OLMUYOR BEYLER.

Beşiktaş Başkanı Gazi Akınal «Futbolcuları sınıflandırmayı» önermiş. Bu öneriyi de Fenerbahçe Başkanı Faruk Ilgaz ile Galatasaray Başkanı Ali Uras onayladılar.

Bu toplantı sonunda da Gazi Akınal ile Faruk Ilgaz «Futbolcu alış verişi» yüzünden tartıştılar...

Ne dersiniz bu işe? Önce futbolcuları sınıf lara ayırıyorlar, sonra da kavga ediyorlar. Olmuyor Gazi bey.... Olmuyor Faruk bey... Kendi sınıfınızın gereği olan işbirliğine gidin, Bakın büyük ustalarınız işverenler, büyük patronlar nasıl aralarında işbirliği yapıyorlar... Siz de kalkıyor önce futbolcuları bölüyor sonra da kendi aranızda kavga ediyorsunuz. Olmuyor böyle şeyler olmuyor... Sınıfınıza ihanet ediyorsunuz...

ANKARA BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜNDE MALZEME ÜRETECEK ATÖLYENİN AÇILMASINA ÇALIŞILIYOR

Ankara (Politika) — Beden Terbiyesi Ankara Bölge Müdürlüğünde gerekli olan spor malzemelerini üretebilecek atölyenin tekrar işler hale getirilmesi amacıyla çalışmalar hızlandırıldı.

Bölge sporcularının ve ulusal takımlarımızın gereksinmelerini karşılayacak, eşofman, forma, şort vb. benzeri malzemeleri üretebilmek için malzeme atölyesinin açılma çalışmaları hızlandırılmıştır.

Daha önce bu amaçla, şimdi Bursa Bölge Müdürü olan o zamanın Ankara Bölge Müdürü Celal Olgaç bir malzeme atölyesi kurdurmuş, atölyede malzeme üretimi başlamış ve başarılı sonuç alınmıştı.

Ancak bazı spor malzemesi satan mağazaların baskısı sonucu, Olgaç'tan sonra müdür olan Ali Tozkonmaz, atölyeyi işlemez hale getirmişti. Yeniden malzeme atölyesinin açılması ile, bölge müdürlüğü daha kaliteli ve daha çok malzemeyi daha ucuza temin etme olanağına kavuşacak.

VALİ CÖMERTOĞLU GENÇLER ARASINDA SPORU YAYGINLAŞTIRARAK İÇEL'DE ANARŞİNİN AZALTILDIĞINI SÖYLEDİ

Mersin — İçel Valisi Naim Cömertoğlu, sporun gençler arasında kaynaşmayı sağladığını ve bu nedenle son günlerde kentte anarşik olaylarda büyük ölçüde azalma görüldüğünü söylemiştir.

Mersin ve ilçelerinde yapılması kararlaştırılan spor tesislerine en kısa zamanda öncelik verileceğini belirten Vali Cömertoğlu yaptığı açıklamada, bir futbol sahası yapımının tamamlandığını, önümüzdeki günlerde de iki basketbol ve iki voleybol sahasının açılacağını bildirmiştir.

At Yarışları

Alev ANAKÖK

1. KOŞU: F: Gülhanım - P: Segah - SP: Reyhan. 5.

2. KOŞU: F: Umut. 2 - P: Azime - SP: Şehper..

3. KOŞU: F: Cırrık - P: Zehra. 69 - SP: Levent. 5.

4. KOŞU: F: Karlıova - P: Ernst - SP: Babu..

5. KOŞU: F: Konseran - P: Minikin - P: Ezel - SP: Endora. 1.

6. KOŞU: F: Önal - P: Taşkent - P: Tolga - SP: Vadi.

7. KOŞU: F: Yaprak. 2 - P: Safnur - P: Karafatoş - SP: Seyhan 2.

Altılı Ganyan

G.1	G.2	G.3	G.4	G.5	G.6
1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9
10	10	10	10	10	10
11	11	11	11	11	11
12	12	12	12	12	12
13	13	13	13	13	13
14	14	14	14	14	14

İNCELEME

Sporumuzda siyasal sömürü

3

Önce liberal spor politikası sonra devletçiliğe yöneliş

● Politika Spor Servisi

Bugüne dek sporumuzu inceleyenler, genellikle bir spor politikasının saptanmamış olmasından yakındılar. Ve bozuk spor yapısını bu politikaya bağladılar. Bazıları da ülkemizde spor yoktur diye bağır bağır bağırdılar. Oysaki Cumhuriyet Türkiye'sinin politikasıyla uyumlu kanlı - canlı bir «spor olayı»nın varlığını kanıtlamak kolaydır. Yeterki bu inceleme bilimsel dünya görüşünün rehberliğinde yapılsın...

Çünkü gerek dünya genelinde, gerekse de Türkiye özelinde spor sosyo - ekonomik yapıdan soyutlanarak anlaşılamaz. Gerçeğe varmak isteyenler sporun gelişimini sosyo-ekonomik yapıda aramalıdırlar...

BUGÜNE DEK SPORUMUZU İNCELEYENLER, GENELLİKLE BİR SPOR POLİTİKASININ SAPTANMAMIŞ OLMASINDAN YAKINDILAR. VE BOZUK SPOR YAPISINI BU POLİTİKAYA BAĞLADILAR. BAZILARI DA ÜLKEMİZDE SPOR YOKTUR DİYE BAĞIR BAĞIR BAĞIRDILAR. OYSA Kİ CUMHURİYET TÜRKİYESİ'NİN POLİTİKASIYLA UYUMLU KANLI - CANLI BİR «SPOR OLAYI»NIN VARLIĞINI KANITLAMAK KOLAYDIR. YETERKİ BU İNCELEME BİLİMSEL DÜNYA GÖRÜŞÜNÜN REHBERLİĞİNDE ARAŞTRILSIN.

ÖNCE LİBERAL SPOR POLİTİKASI İZLENDİ...

Cumhuriyetin ilk dönemlerinde güçsüzlüğünün bilincinde olmayan egemen güçler kendi konumları doğru değerlendiremediği için, liberalizmin şampiyonluğunu yapıyordu. Bu günlerde sporda da egemen eğilim «liberalizm»di. Bu görüşe uygun olarak spor yaptırmak isteyenler spor kulüplerini, kulüplerde federasyonlarını kurdular. 1922 yılında kurulan «Türkiye İdman Cemiyeti İttifakı»yla «spor kongreleri»ni bu düşüncenin doğal ürünü olarak değerlendirebiliriz. 1923 yılında toplanan «İzmir İktisat Kongresi»nde liberal ekonomi anlayışı onaylanınca dünya ekonomik buhranına dek spor politikası da bu kararın doğrultusunda çizildi. İnönü'nün «spora harcama yapmak devle hazinesine hiçbir dönemde sevimli gözükmedi» sözlerine karşın gene de devlein her yıl spora belli bir para yardımı yaptığı bilinmektedir. Sayın Burhan Felek'te bu gerçeği birçok kez dile getirdi...

YARI DEVLETÇİLİK UYGULAMASI

1929 dünya ekonomik bunalımının etkileri dalga dalga gelip o döneme dek izlenen politikayla bir yere varılamayacağı gerçeğini bir balyoz gibi Türkiye'yi yönetenlerin kafalarına çakınca, liberalizm şampiyonu sermaye bu kez devletin koruyuculuğunda palazlanmak istedi. Ve devletçilik uygulamasına geçildi. Spor da bu uygulamadan kendine düşen payı aldı.

1928 yılında çıkarılan 1246 sayılı yasa «Türkiye'de Gençlik Teşkilatının Türk Vatandaşlarına Hasrı Hakkında Kanun»la beden eğitimi ve spor, eğitim programlarında belli bir ağırlığa kavuştu. Arkadan 1930 yılında çıkarılan «Belediyeler Kanunu» yöresel spor kuruluşlarının yapımı ve işletilmesi görevini belediyelere bıraktı. Bu dönemde özellikle Almanya'dan getirilen kitaplar çevirilerek sporun kırsal alanlarda yayma amacı güdüldü.

● **ARTIK HİTLER ALMANYASI İKTİDARDADIR. VE FAŞİZM DÜNYAYI TEHDİT ETMEKTEDİR. HARB KAÇINILMAZDIR. TÜRKİYE'DE, 1938 DE ALMAN SPOR ADAMLARININ HAZIRLADIĞI 3530 SAYILI BEDEN TERBİYESİ KANUNU YÜRÜRLÜĞE KONDU. BÖYLECE SPORDAKİ YARI DEVLETÇİLİK UYGULAMASI TAM DEVLETÇİLİĞE DÖNÜŞTÜRÜLDÜ. BU UYGULAMANIN AMACI BELLİDİR. SPOR ARACILIĞIYLA ASKER YETİŞTİRMEK... DAHA DOĞRUSU TÜRKİYE HALKINI ASKERLEŞTİRMEK.**

TAM DEVLETÇİLİĞE YÖNELİŞ

1935'e doğru artık Hitler Almanya'sının spor politikasının giderek Türkiye'de etkinlik sağlanmaya başladığı gözleniyor. Bu tarihte çıkarılan 2273 Sayılı Yasanın 5'inci maddesine dayanılarak, Kültür Bakanlığı'na bağlı «Beden eğitimi ve İzcilik Direktörlüğü» kuruldu. 1936'da ülkemizde bilindiği gibi işçilerin grev yapmaları yasaklandı. Ve işçiler üzerindeki baskılar yoğunlaştı. Kapitalist ülkelerde işçilerin sömürüsü arttığı dönemlerde sporun görev ve işlevleri artar. Bunu sezinleyenler, spor teşkilatını 1936'da «Türk Spor Kurumu» biçimine dönüştürerek CHP'nin bir yan kuruluşu haline getirdiler.

Artık Hitler Almanya'da iktidardadır. Ve faşizm dünyayı tehdit etmektedir. Harb kaçınılmazdır. 1938 Alman spor adamlarının hazırladığı 3530 sayılı Beden Terbiyesi Kanunu yürürlüğe kondu. Böylece spordaki yarı devletçilik tam devletçiliğe dönüştü. Bu uygulamanın amacı bellidir. Spor aracılığıyla asker yetiştirmek. Daha doğrusu Türkiye halkını askerleştirmek. Anayasa Mahkemesinin 3 Kasım 1964 tarih 152/66 sayılı kararıyla yürürlükten kaldırılan Beden Terbiyesi Tüzüğünün 5. Maddesini bu gerçeğin kanıtıdır...

«Gençler için kulüplere girmek ve boş zamanlarda beden terbiyesine devam etmek zorunludur. Bunlardan hangi yaştakilerin ne sureyle v ehangi mevsimlerde beden terbiyesi ödevi altında bulunacakları ve ne gibi daire ve kurumlarda beden hareketlerinin uygulanması lazım geleceği Bakanlar Kurulu'nca belli edilir«...

Bu arada ilginç bir gerçekte şudur: 1937-1938 yılları arasında devletin spora yaptığı yardım yarım milyonu bile bulmazken 1938'de birdenbire kayak spor tesisleri için 2 milyonluk bir yatırımı göze alma bu zorunluğun sonucudur.

Yurt savunması için kayakçı askere gereksinim duyulmaktadır. Bu nedenle doğrudan doğruya kayakçı asker yetiştirmek için Uludağ'da kayak spor tesisleri kuruldu...

BİRİNCİ BÖLÜMÜN SONU

15-16 Haziran kutlamaları sürdü

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

Haber Merkezi — İskenderun'da 15-16 Haziran mitingi yığınsal bir biçimde kutlanırken, İzmitte'de önceki gece düzenlenen geceye katılanlara polis saldırdı. Bu arada DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar Diyarbakır'da DİSK 10. Bölge'de düzenlediği toplantıda yaptığı konuşmada 15-16 Haziran kutlamalarını üç beş kelime ile geçiştirdikten sonra 1 Mayıs kutlamaları ile sınıf sendikalarına saldırdı. Toplantıdan sonra Işıklar ve 20 arkadaşı gözaltına alındı. Ankara'daki DİSK toplantısına Maden-İş, Bank-Sen, Baysen ve Devrimci Toprak-İş temsilcilerinin alınmamasını protesto eden Yeni Haber-İş, Petkim-İş, Tek Ges-İş, ve Dev Maden Sen temsilcileri salonu terk etti.

DİYARBAKIR'DA

Diyarbakır'da dün DİSK 10. Bölge'de düzenlenen toplantıda bir konuşma yapan DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar, 15-16 Haziran kutlamalarını üç beş kelime ile geçiştirdikten sonra 1 Mayıs kutlamalarına ve sınıf sendikalarına saldırdı. Bu arada Gıda-İş adına sözalan Diyarbakır Şube Başkanı Kasım Çetinkaya toplantıyı düzenleyenlere bölge'de 10 DİSK'e bağlı sendika bulunmasına rağmen neden sadece ikisinin çağırıldığını sordu. Bu arada toplantıdan sonra Fehmi Işıklar, DİSK Eğitim Sekreteri Fahri Aral, DİSK 10. Bölge temsilcisi Zeki Atsız ve bazı Genel-İş Sendikası üyeleri gözaltına alındılar.

Öteyandan KÖY - KOOP Genel Başkan Yardımcısı Selahattin Kök Tokat Kooperatifler Birliği'nin Genel Kurulunda yaptığı konuşmada, «demokratik halk kooperatifçiliği mücadelemizi işçi sınıfımızın 15 - 16 Haziran genel direnişlerinden ve bilimden kaynaklanarak sürdüreceğiz» dedi.

İZMİT'TE POLİS'İN TUTUMU

İzmit'te önceki gece 15 - 16 Haziran'ın 9. yıldönümünü kutlamak için düzenlenen gecenin bitiminde geceye katılanlar polisin saldırısına uğradı. Anma gecesine katılan işçi ve gençler disiplinli bir biçimde dağıldıkları sırada «TKP'ye özgürlük» sloganının atılması üzerine polisin dipçik ve copla topluluğun üzerine saldırdığı bildirildi. Polisler ayrıca gözaltına aldıkları 12 kişiyi emniyette dayaktan geçirdiler.

Gözaltına alınanlar arasında CHP İl Gençlik Kolu Yönetim Kurulunun bir üyesinin de bulunması üzerine emniyete giden CHP İl Gençlik Kolları Başkanı İbrahim Aydın ile Maden - İş Sendikası 7. Bölge Temsilcisi Tayyar Elmas da polislerin saldırısına uğradılar. CHP İl Gençlik Kolu Başkanı İbrahim Aydın, işçi ve gençleri sopa dayağından geçiren polislerin bu sırada İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş'e küfür ederek hakaret ettiklerini bildirdi. Gözaltına alınan 12 kişinin dün serbest bırakıldıkları öğrenildi.

DİSK TEMSİLCİLİKLERİNDE KUTLAMA

DİSK, 15 - 16 Haziran 1970 olaylarının 9. yıldönümünde DİSK bölge temsilciliklerinde toplantılar yaptı. DİSK Yürütme Kurulu üyeleri bölgelere dağılarak, toplantılarda, daha önce hazırlanan ortak konuşmayı yaptılar. Toplantılara, Genel Başkan Abdullah Baştürk İstanbul'da, Fehmi Işıklar, Diyarbakır'da, Kemal Nebioğlu, Kocaeli'nde, Rıza Güven Ankara'da Mukbil Zırtıloğlu, Bursa'da, Tuncer Kocamanoğlu, Adana'da, Mustafa Aktulgalı, İzmir'de, Genel Yönetim Kurulu üyeleri Rıdvan Budak, Antalya'da, Burhan Şahin Eskişehir, de ve Demirhan Tuncay Samsun'da katıldılar ve DİSK Genel Merkezinde hazırlanan ortak metni okudular.

ANKARA'DA

DİSK Birinci Bölge Temsilciliğinde düzenlenen Temsilciler Kurulu toplantısına Maden-İş, BANK-SEN, Baysen ve Devrimci Toprak - İş sendikalarının temsilcilerinin alınmaması üzerine salonda bulunan Tek Ges - İş ve Dev Maden - Sen delegeleri de salonu terketti. 4 sendikanın salona alınmamasını protesto eden Yeni Haber - İş ve Petkim - İş sendikalarının temsilcileri ise salona hiç girmediler. DİSK'in 8 sendikasının temsilcileri toplantısının yapıldığı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Konferans Salonu'nun bahçesinde toplanarak tabansızların istifasını istediler, «DİSK'i DİSK'ten Atamazlar» diye bağırdılar.

TRABZON'DA

Trabzon'da ise 15-16 Haziran kutlamaları toplantısından dağılanların yanından itfaiyenin siren çalarak geçmesi panik yarattı. Karışıklığa müdahale eden polis ile toplantıdan çıkanlar arasında kavga oldu ve 6 kişi yaralandı.

İSKENDERUN'DA

İskenderun'da 15-16 Haziran olaylarını kutlama mitingi yapıldı. Mitinge DİSK'e ve Türk-İş'e bağlı sendikaların bölge şubeleriyle çeşitli demokratik kuruluşlar katıldı. Düzenlenen mitingde bir konuşma yapan Maden-İş Yürütme Kurulu üyesi Kemal Daysal ilgi ile izlendi.

İZMİR'DE

İzmir'de Kurtuluş ve Dev-Sol gruplarının düzenlediği 15-16 Haziran mitingine de 1500 kişi katıldı.

Demirel

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

Demirel dış politika sorunlarının çözümü yolunda her hangi bir ilerleme olmadığını, hükümetin hiç bir şey almadan sürekli taviz verdiğini öne sürdü. Üslerin tekrar faaliyete geçirilmesinin Amerika'nın isteklerine uymak olduğunu belirten Demirel, hükümetin parlamentoya danışmadan üsleri tekrar faaliyete geçirmeye hakkı olmadığını söyledi.

Kıbrıs konusunda da hükümetin yalnız taviz verdiğini öne süren Demirel U-2 uçakları konusunda hükümetin aldığı tavrın Türkiye'nin hükümranlık haklarını zedelediğini ileri sürdü. Demirel, «Türkiye'nin üzerinden uçaklar uçacak bu Türkiye'nin meselesi değil de Sovyetler'le Amerika'nın meselesi midir? Bu şaşkınlıktır. Türkiye, Amerika'nın bir vilayeti bir uydusu mu Amerikalılar Ruslarla biz Türkiye'den uçacağız, sizin itirazınız olmadığını şu anlaşmaya kaydediverelim mi diyecekler» şeklinde konuştu.

BM Barış

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

va içinde sürdürülüp sonuca bağlanması için elinden gelenı yapacağını söyledi ve gerektiği anda kişisel olarak müdahalede bulunacağını kaydetti. Waldheim'dan sonra söz alan Kıbrıs'ın Türk ve Rum toplumlarının temsilcileri, iyi niyetlerini belirttiler ve sonuç almak için çalışacaklarını söylediler.

Öte yandan yarın sürdürülecek olan toplumlararası görüşmelerde çalışma süresinin 4 saat olarak belirlendiği haber verildi. Kıbrıs'da yapılan açıklamaya göre, iki toplumun temsilcileri, sabahları iki, öğleden sonra da iki saat süreyle çalışacaklar.

Bu arada Ankara'daki 21 sendika ve ilerici kitle örgütü Kıbrıs'ta devam eden toplumlararası görüşmelerde Kıbrıs Türk yönetiminin sorunu NATO çerçevesine sokmaya çalıştığını belirttiler.

DİSK'e bağlı sendikalarla kitle örgütleri yaptıkları ortak açıklamada, CHP ağırlıklı hükümetin Kıbrıs'ta Türkiye'yi maşa olarak kullanmak isteyen emperyalizmin değil, Türkiye ve Kıbrıs emekçi halklarıyla dünya barışçı güçlerinin sesine kulak vermesini istediler.

Petkim-İş, Baysen, Yeni Haber - İş sendikaları genel başkanlarıyla Devrimci Toprak - İş, Tüm Has - İş genel başkan vekilleri, Türkiye Maden - İş, Aster - İş merkez temsilcileri, Bank - Sen Bölge Temsilcisi, Tek Ges - İş, Dev Maden - Sen Ankara Şube başkanları ile TRT-DER, TÜS-DER, İGD, Makine Mühendisleri Odası, Enerji - Der, Bank-Der, Genel -Der, AKÖK, Çırak - Der, İLD ve Haber - Der temsilcilerinin imzaladıkları ortak bildiride özetle şöyle denildi:

«Kıbrıs'ta adil ve kalıcı bir barışa varılmasını engelleyici, toplumlararası görüşmeleri baltalayıcı tavırlar Kıbrıs ve Türkiye halklarının çıkarlarına karşıdır. Soruna NATO çerçevesinde getirilecek emperyalist bir çözüm bölgemiz üzerinde oynanacak oyunları kolaylaştıracak. Bölge halklarının istemlerine ters düşecektir.

CHP ağırlıklı hükümet, Kıbrıs'ta Türkiye'yi maşa olarak kullanmak isteyen emperyalizmin ve onunla sarmaş dolaş olan gerici - faşist partilerin değil, Türkiye ve Kıbrıs emekçi halklarının, dünya barışçı güçlerinin sesine kulak vermelidir. Bu ses, barış içinde bağımsız bir Kıbrıs istemektedir.»

TMMOB

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

hizmetine sunulabilmesi için tüm antidemokratik uygulamaların ve baskıların giderilmesini, faşist odakların üstüne kararlı bir biçimde gidilmesini kamu kesiminde çalışanların grevli toplu sözleşmeli sendikal haklarını elde etmelerinin önündeki engellerin kaldırılmasını, her alanda çalışanların arasındaki farklı uygulamaların kaldırılmasını, kısa sürede, mühendis, mimar, tekniker, teknisyen gibi teknik elemanlar arasında ayrıcalık yaratmayan, önkoşul olarak yalnızca yaşamak için gerekli ücretin sağlanmasını veri alan, eşit işe eşit ücretin uygulanmasını öngören bir düzenlemenin sağlanmasını, ev kirası, gıda, elektrik, su ve diğer gereksinim giderleri için resmi rakamların da çok üstünde iken, mühendis ve memurların 5-6 bin lira aylık ücretlerle çalıştırılması kabul edilemez. Bu durumun süratle giderilmesini ve ücretlerin fiili asgari gereksinim harcamalarının gözönünde bulundurulması ile saptanmasını ve bu ücretleri yukarıdaki görüş ve anlayışlar çerçevesinde sağlamak kaydı ile 1979 yılı ödeme kararnamesi ve tazminat kararnamesinin düzenlenmesini ve çıkarılmasını istiyoruz.

Bu görüş ve istekler bütününün, bugün için, kamuoyuna bir duyuru, ilgililere bir uyarı, emekçi kitlelere ve örgütlerine destek ve dayanışma dileği ve üyelerimize önümüzdeki günler için de vereceğimiz mücadele yolunda çağrı niteliğinde olduğunu vurgulamak isteriz.

Önümüzdeki ilk adım, en küçük üretim birimlerinden başlayarak en büyüğüne varıncaya dek, tüm istemlerimizi gerçekleştirme yolunda çok yönlü ve etkin bir mücadeleyi başlatma ve haklarımızı elde edinceye dek her alanda örgütlü bir biçimde sürdürmek olacaktır.»

Öztürk, daha sonra şöyle dedi:

«Bizler, tüm sorunlarımızın, bugün yer aldığımız emperyalist - kapitalist sistemden kaynaklandığını, faşist saldırı ve baskıların bu yüzden olduğunu, temel çözümün bu sistemle olan ilişkilerin değiştirilmesinden geçtiğini biliyor ve buna göre bir mücadeleyi, her geçen gün daha örgütlü ve güçlü bir biçimde sürdürüyoruz.»

Stokçular

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

satın alanların, tahvilleri nakit paraya dönüştürmeye hız verdiklerini bildiriyorlar. Bu arada piyasanın ünlü tefeci kuruluşlarının adamlarının devlet tahvillerinin nakit paraya dönüştürülmesi işlemlerinde etkin oldukları ve tahvil sahipleri adına bu işlemleri yürüttükleri öğrenildi.

Diğer yandan elinde toplu para bulunanların, işten ayrılıp toplu para alan yaşlı emeklilerin paralarını bankaya yatırmak, altın almak yerine yüksek faiz aldıkları tefecilere verdiği belirtiliyor.

Tefeci piyasasındaki hareketliliğe ise, mal stokçularının nakit sıkıntısının yol açtığı ileri sürülüyor. Devalüasyondan sonra henüz kesinlik kazanmayan zamlar yüzünden piyasada demir çelik mamulleri, petkim ürünleri, dayanıklı tüketim malları ortadan kayboldu. Bazı stokçuların çok yüksek faizle nakit edinmeyi dahi göze aldıkları ve bunu mal stoklamasına kullandıkları ileri sürülüyor.

Bu arada bazı büyük sanayi kuruluşlarının, devalüasyon yüzünden girdi fiyatlarının artışını gerekçe ederek Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan zam isteminde bulunmaları üzerine buzdolabı, çamaşır makinası, televizyon, radyo, elektrik süpürgesi ve diğer dayanıklı tüketim malları da piyasadan çekildi. Satış mağazalarından başka yeri olmayan tüccarlar da malların üzerine «satıldı» etiketi koyarak, satışları fiilen durdurdu. Yeni zamlar gelecek korkusuyla eksiklerini tamamlamak üzere mağazalara gidenler malların üzerinde «satıldı» etiketleriyle karşılaşıyorlar.

Polisler saldırganları değil

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

bir açıklama yaparak soruşturmayı yürüten yetkililerin tarafsız davrandıklarından kuşkulu olduklarını söyledi. Çelikel açıklamasında «polisler sağcı basının olayı örtbas etmek ve ilericilerin üzerine yıkmak yönündeki yayını doğrultusunda aramalar yapmaktadırlar. Yaralanan bir ilericinin evinden ütü kablosunu alarak bunu olayın saptırılması yönünde kullanmak niyetinde oldukları büyük bir ihtimaldir. Soruşturmayı yürüten yetkililerin tarafsızlığından kuşku duymaktayız» dedi.

Çelikel açıklamasında ayrıca sağcı bir gazetenin olayı ilk gününde tarafsız bir biçimde vermeye çalıştığının gözlenmesine karşın ikinci günde olayı saptırarak ilerici, yurtseverlerin üzerine yıkmaya çalıştığına dikkati çekerek şöyle dedi: «Kanımız odur ki ilk günde olayı tarafsız bir tavır içinde yansıtan sağcı bir gazetenin ikinci gündü olayı ters çevirerek ilericilerin üzerine yıkmak istemesi, emniyet içindeki MHP yanlıları ve bazı çevrelerce bu gazeteye görev verilmiş olmasının bir kanıtıdır. Bazı çevreler sağcı basınla da işbirliği yaparak saldırıya uğrayan ilericilere ortak bir komplo hazırlığı içindedirler.»

Bakırköy Halkevi Başkanı Hasan Çelikel, olayın zaman yitirilmeden aydınlığa çıkarılması ve olayın saptırılmak istenmesi konusunda gerekli yere başvuruda bulunduklarını, ve İçişleri Bakanı ile Adalet Bakanı'na soruşturmayı yürüten yetkililerinin tarafsızlıklarından kuşku duydukları yönündeki düşüncelerini birer mektupla ilettiklerini açıkladı.

Haber Merkezi — İşçiler dün Ankara'da banliyö treninde bir gösteri yaparak sıkıyönetimin kaldırılmasını, Türkeş'in tutuklanmasını, Demirel'den hesap sorulması isteminde bulundular. Karşıyaka'da polisle silahlı çatışma sonucunda biri ölü ikisi yaralı olarak ele geçirilen ve THKP-C Eylem Birliği Merkez Yönetim Kurulu üyesi olduğu bildirilen Ali Bülent Sarıtaş'ın, aynı örgütün Merkez Yönetim Kurulu üyesi Hilmi Begümcan tarafından ele verildiği nin belirlendiği bildirildi.

BANLİYÖ TRENİNDE GÖSTERİ

Banliyö treninde bir gösteri düzenleyen işçiler, sıkıyönetimin kaldırılmasını, Türkeş'in tutuklanmasını, Demirel'den hesap sorulmasını istediler. Akşam iş çıkışı Sincanköy-Kayaş seferini yapmakta olan banliyö treninde evlerine dönmekte olan işçilerin düzenledikleri gösteride her kompartmanda ayrı ayrı konuşmalar yapıldı. Konuşmalarda son alınan ekonomik önlemlerin, Türkiye'nin ABD emperyalizminin güdümüne daha fazla sokulmasına neden olduğu kaydedildi. Son ekonomik önlemlerden zarar görenlerin yine işçiler, memurlar yani en geniş anlamıyla emekçiler olduğunun belirtildiği konuşmalarda CHP ağırlıklı hükümetin demokratik güçlerle birlikte davranmak yerine sıkıyönetimi uzatma yolunu seçtiği, bunun da ülkedeki gericilerin ve maocuların işine yaradığı ifade edildi.

Bunalımdan, tüm demokratik güçlerin antifaşist, antiemperyalist eylem ve cephe birliğiyle çıkılacağının anlatıldığı konuşmalar tren yolcuları tarafından ilgiyle izlendi.

SARITAŞ'I BEGÜMCAN ELE VERMİŞ...

Karşıyaka'da polisle silahlı çatışmaya girdikten sonra biri ölü ikisi yaralı olarak elegeçirilen 3 THKP-C Eylem Birliği militanından biri olduğu söylenen Ali Bülent Sarıtaş'ın, bu örgütün Merkez Yönetim Kurulu üyesi olduğu belirtilen ve Sakarya'da yakalanan ve yine aynı örgütün Merkez Yönetim Kurulu üyesi olan Hilmi Begümcan tarafından eleverildiği bildirildi.

Ali Bülent Sarıtaş'ın 13 Nisanda Beykoz operasyonundan, 23 Mayısta Antalya operasyonundan kaçtığı ve İzmir'de biri öldürülen biri de yaralanan Amerikalılardan birinin katili olduğu polis tarafından açıklandı. Hakkında 8 aylık gıyabi tutuklama kararı olan Sarıtaş, polisin açıklamasına göre 11.9.1973'de Gaziantep cezaevinden kaçırılmıştı. Kaçırma sırasında bir gardiyan bir de jandarma eri öldürülmüştü. Dün İzmir'de yakalanan diğer THKP-C militanlarından yaralı olarak ele geçen Tuğrul Dinleten ile ölü olarak elegeçirilen Halil Aslan'ın sempatizanlıktan militanlığa geçiş denemesinde oldukları, Antalya'da, 2, Gaziantep ve Adana'da birer banka soydukları polis tarafından bildirildi. Polisin açıklamasında ayrıca Ali Bülent Sarıtaş'ın, Hilmi Begümcan tarafından eleverildiği kaydedildi.

BEŞİKTAŞ PAZARINDA GÖSTERİ

Dün öğleden sonra ilerici gençler İstanbul Beşiktaş Pazarında bir gösteri yaparak Bakırköy Halkevi'nde girişilen katliamı ve bu olayı protesto etmek isteyenlerle 15-16 Haziran'ın 9. yıldönümünü anmak amacıyla Gümüşsuyu'nda düzenlenen foruma katılan 700 dolaylarında öğrencinin gözaltına alınmasını kınadılar.

Dün Beşiktaş Pazarının kalabalık olduğu saatlerde ilerici gençler tarafından gerçekleştirilen gösteride yapılan konuşmada İMF ve diğer uluslararası finans kuruluşları tarafından ülkemize dayatılan zamların, emekçi halkın yaşam koşullarını daha da kötüleştireceği bildirilerek bunalımın nedeni olan emperyalizme bağımlılık politikasına faşist baskı ve teröre karşı mücadelenin sürdürüleceği belirtildi.

SEYDİŞEHİR OLAYLARI SANIKLARININ İDDİANAMESİ HAZIRLANDI

23 Nisan günü Türk Metal Sendikası militanlarıyla MHP yanlılarının Seydişehir Alüminyum Tesislerinde çalışan işçilere saldırması olaylarıyla ilgili olarak Seydişehir Cumhuriyet Savcısı'nın iddianamesini hazırladığı bildirildi. Sekiz sayfa tutan iddianamede olayların suçlusu 294 kişinin adları yer alıyor. Türk Metal Sendikası ve MHP yanlısı oldukları bildirilen 294 sanığın 157'si halen tutuklu bulunuyor.

İddianamede, sanıkların, toplu mal tahribinde bulunmak, izinsiz gösteri ve yürüyüş yapmak, ateşli silah kullanmak ve taşımak suçlarından yargılanacakları kaydediliyor.

CHP'li

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

darma Merkez Karakolunun bahçesinde gazetecilerin konu ile ilgili sorularını cevaplandırırken, «Olayın failleri henüz yakalanamadı, aramalar sürdürülüyor. Ancak dün gece sözkonusu derneğe de kimliği bilinmeyen kişiler tarafından taşlanmış» dedi. Hasan Fehmi Güneş'in bu sözleri üzerine Başbakan Ecevit, İçişleri Bakanı'na dönerek; «öyleyse bu bir provokasyon» şeklinde konuştu.

ECEVİT'İN KONUŞMASI

Başbakan Ecevit, sağlanan kredilerin ödün vererek değil, güven vererek sağlandığını söyledi. «Devletimizin gücünü artırmak için kullanacağız bu yardımları, daha az harcayıp daha çok yatırım yapmayı yiğitliğin gereği bilerek kullanacağız» dedi.

Bülent Ecevit, dün Fethiye'de «OR KOOP-2» Orman Ürünleri Sanayisinin temel atma töreninde yaptığı konuşmada, kredilerin gelecek kuşaklara yük olmayacak koşullarda sağlandığını söyledi. Bir çok temel maddenin üretiminin artırıldığını, ham petrol, kömür, gübre, demir ve çelik üretiminin geçen yıllara oranla yükseltildiğini bildiren Başbakan Ecevit «Bir çok maddede görülen sıkıntıdan karamsarlığa, umutsuzluğa kapılmanın gereği yok. Sigara darlığını aştığımız gibi, tüp gaz, yağ ve mazot darlığını da aşacağız» şeklinde konuştu. Ecevit, sıkıntıların, devlet ile halkın elele vermesi ile aşılacağını, yoksulluk çemberinin kırılacağını söyledi.

Daha önceki iktidar döneminde milyonlarca dolarlık döviz girdilerinin har vurup harman savrulduğunu söyleyen Başbakan Bülent Ecevit, iktidara geldikten sonra dışsatım gelirlerinin artırıldığını, Türkiye'nin turizmden kâr eden bir ülke haline getirildiğini, bölge ve Afrika ülkeleri ile ticari anlaşmalar yapılarak özel sektöre dış ülkelerde yatırım yapma olanakları sağladıklarını ifade etti.

Ecevit «Sağlanan kredilerin şimdiden bölüşüm kavgasını başlatmak isteyenler var» dedi ve bu konuda şöyle konuştu:

«Kimse kaygılanmasın, kimse gereksiz bir bölüşüm kavgası açmasın.

İstanbul Belediye'si haftada 100 ton margarin dağıtacak

İstanbul (A.A.) — İstanbul Belediye Başkanı Aytekin Kotil, İstanbul'da yağ dağıtımını belediyenin üstlendiğini ve önümüzdeki haftadan itibaren her hafta 100 ton margarin dağıtılacağını söyledi.

İstanbul'luların yağ sıkıntısı çekmeyeceğini belirten İstanbul Belediye Başkanı Aytekin Kotil, «Ticaret Bakanlığı ve yağ üreten kooperatiflerle yaptığımız görüşmelerde anlaşmaya varmış bulunuyoruz. Kentimizde yağı karaborsaya düşürmeden halka ulaştırmak için yoğun bir çalışma içindeyiz, yağ dağıtımını belediye olarak üstleniyoruz. Vatandaşın yağsız kalma endişesi olmamalıdır

Müezzinoğlu

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

rildiğini belirten Müezzinoğlu, «Bugün önceki toplantıda Türkiye,ye 1 milyar 456 milyon dolarlık bir yardım kararı alınmıştı. Bu karar şimdi uygulama safhasına girmiş bulunuyor. Uluslararası Para Fonu ile yeni bir 300 milyon dolarlık destek anlaşması konusunda görüş birliğine vardık. Bu anlaşma yakında yönetim kurulundan geçtikten sonra kesinleşerek yürürlüğe girmiş olacak» dedi.

Bu arada, Türkiye'nin bu yıl ödemesi gereken toplam borç ve faiz taksitlerinin 1 milyar 600 milyon doları bulduğunu hatırlatan Ziya Müezzinoğlu, bu nedenle yapılacak çalışmaların borçların ertelenmesi için yeni bir programın oluşturulması üzerinde dikkatle durulması gerektiğini ifade etti.

Yeni borç erteleme programının önümüzdeki ay ele alınacağını bildiren Müezzinoğlu, ayrıca bir süre önce yabancı bankalarla başlatılmış olan çalışmaların da önümüzdeki ay içinde tamamlanarak bu bankalarla 400 milyon dolarlık bir kredi anlaşmasının imzalanacağını söyledi.

Ziya Müezzinoğlu, Temmuz ayı içinde, 3 milyar doları aşan DÇM ve Merkez Bankası borçlarının elverişli koşullar altında ertelenmesinin gerçekleşeceğini de iddia etti.

Ülkemizde

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

araştırmacı Fulya Gürses, Tekstil Sendikası üyesi İşçi Abdullah Gümüşhan katıldı.

Panelde söz alan tekstil işçisi Abdullah Gümüşhan, tekstil işkolunda daha çok kadın işçilerin üretkenliklerinin söz konusu olduğunu, bu nedenle de kadın işçilerin 0 ile 7 yaş grubu arasındaki çocuklarının sorunlarının önemli ve çözüm bekleyen güçlüklerle karşı karşıya olduğunu belirtti. Ayrıca çocuklarla ilgili mevcut yasaların sendikaların toplu sözleşmelerine eklenmesiyle somutlaşacağını sözlerine ekledi.

Prof. Dr. Özdemir İlter de konuşmasında, çocuk ölüm oranlarının daha çok geri kalmış yerleşim merkezlerin de meydana geldiğini belirterek, «Türkiye'de 70 bin yerleşim yeri vardır. Bu yerleşim yerlerinin 30 bininde kişi başına 1 litre süt düşmektedir. Türkiye için en utanç verici olan çocuk ölümlerinin enfeksiyon hastalıklarından meydana gelen ölümlerdir. 1979 dünyasında bir çocuğun ishalden ölmesi iktidar için de, Türkiye için de utanç verici» dedi. İlter, çocuk ölümlerinin en çok yetersiz beslenmelerden ileri geldiğine değindi.

İKD MYK üyesi Yüksel Selek ise ülkemizde yaşayan çocukların en önemli sorunlarından birinin beslenme ve eğitim olduğunu kaydederek, «0 ile 7 yaş grubu arasındaki çocukların en önemli beslenme maddesi olan süt, yumurta v.b. nin devlet tarafından bedava dağıtılması veya ucuza sağlanması, temin edilmesi gereklidir» dedi ve «7 ila 14 yaş gruplarının en önemli sorunları olan yeterli sayıda öğretmen ve okulların tüm yurt çapında yaygınlaştırılmasını» istedi.

Panel, eğitimci ve araştırmacı Fulya Gürses'in dün yada ve Türkiye'de yaşayan çocukların genel sorunlarının değerlendirmesini yapmasıyla sonbuldu.

TİP İl Temsilciler Toplantısı bugün Ankara'da yapılıyor

Tip dokuzuncu il temsilcileri toplantısının 63 il çevresinden 407 yerel örgüt temsilcilerinin katılımıyla bugün Ankara Selim Sırrı Tarcan Spor Salonunda başlayacağı ve iki gün süreceği açıklandı. İl temsilciler toplantısının saat 10.30 da parti Genel Başkanı Behice Boran'ın yurt ve dünya sorunları üzerinde yapacağı bir konuşmayla açılacağı, aynı günün akşamı kültür ve sanat şenliklerini içeren bir parti gecesinin yapılacağı bildirildi.

Öte yandan Türkiye İşçi Partisi Başkanlık Kurulu üyesi Can Açıkgöz MHP kongresinin hemen ardından faşist terörün yoğunlaştırıldığını belirterek «özellikle İstanbul'da seçim öncesi büyük karışıklıklar çıkarılmak istenmektedir» dedi.

Açıkgöz dün yaptığı açıklamada «MHP İstanbul'da güçsüzlüğünden kaynaklanan bir saldırıyı başlatmıştır. Faşist terörün belli illerde yoğunlaştırılması MHP'nin karanlık hesapları arasına şimdi seçime yönelik hesapların da girmesindendir» dedi.

Açıkgöz özetle şu görüşlere yer verdi:

«Ülkemizin en büyük işçi kentinde tırmandırılan faşist terör de yurdun bütün yörelerinde sürdürülen saldırılarla birlikte tek merkezden planlanmaktadır. MHP kongresinde yine başvurulan faşist demogoji, sahte barış, kardeşlik çağrıları kimseyi aldatmamalıdır.»

TSİP kuruluşunun 5. yılında Ankara'da bir salon toplantısı düzenledi

Ankara (ANKA) — TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, «Seçimlerde CHP'nin solundaki tüm partilere işbirliği öneriyoruz» dedi.

TSİP'in 5. kuruluş yıldönümünü kutlama töreninde bir konuşma yapan Genel Başkan Ahmet Kaçmaz, beş yıl önce partilerinin kuruluş amacının işçi sınıfının siyaset sahnesinde temsil edilmesi olduğunu söyleyerek, «Biz bilimselliğin öncülüğünü yaptık. Gücümüz partimizin bilimsel sosyalizme bağlılığı ve bunu kitlelere mal etmesindeki başarısıdır» dedi.

Ahmet Kaçmaz, hükümeti düşürme çabalarının 1979 Ekim'deki kısmi senato ve milletvekilleri ara seçimleri sırasında en üst düzeye geleceği görüşünü savunarak şöyle konuştu: «Kısmi senato seçimleri bizler için önemlidir. Seçime katılan partiler ilan edilmiş, ama seçimlerde temsil edilmeyen partiler var. Sosyal demokrat CHP'nin solundaki partilerdeki potansiyelin dağılmış olduğu bir gerçektir. Bu konuda da CHP'nin solunda olan partilerin seçime katılsın katılmasın birliğini kurmak için DİSK'e büyük görev düşüyor. DİSK, bu birliği sağlamalıdır.»

Hükümetin kaderi bağımsızlara

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

dan Cemalettin İnkaya ile Enver Akova'nın muhalefet partileriyle birlikte davranmaları beklenmekte.

21 İSTİFA

Öte yandan 1977'de yapılan seçimlerden bu yana 21 milletvekili partilerinden istifa ettiler. CHP'den istifa eden milletvekili sayısı 5, AP'den ise 14. CGP ile MSP'den de birer milletvekili istifa etti.

Partilerinden istifa edip bir süre sonra «bunalım» geçirdikleri ya da yönetimden istediklerini «kopardıkları» gerekçesiyle yeniden dönenler bu tabloya alınmadılar.

1977'den beri partilerinden istifa edenlerden Hakkari AP Milletvekili Ahmet Zeydan CHP'ye, Trabzon Milletvekili Ömer Çakıroğlu MHP'ye, CHP Gaziantep Milletvekili Ahmet Karahan AP'ye transfer oldular. MSP'li Abdülkerim Doğru ise MNP'ye gitti. Bağımsız olarak Millet Meclisine giren Eşref Cengiz ise önce CHP'ye girdi ardından partisinden istifa ederek yeniden bağımsız oldu.

5 dönemde partilerinden istifa ederek bağımsız kalan ya da bir başka partiye geçen milletvekillerinin isimleri şöyle:

CHP'den Ahmet Karahan (AP'ye), Ramazan Yıldırım, Eşref Cengiz, Metin Musaoğlu, Barbaros Turgut Boztepe (bağımsız).

AP'den Ahmet Zeydan (CHP'ye), Ömer Çakıroğlu (MHP'ye), Enver Akova, Hilmi İşgüzar, Tuncay Mataracı, Güneş Öngüt, Mete Tan, Orhan Alp, Mustafa Kılıç, Cemalettin İnkaya, Hasan Korkut, Oğuz Atalay, Ahmet Karaaslan, Şerafettin Elçi, (bağımsız) MSP'den Abdülkerim Doğru, (Milli Nizam Partisi'ne) CGP'den Salih Yıldız (bağımsız).

Ayrıca AP'den Fikri Pehlivanlı il yönetimi sorunu nedeniyle uzun süre partisinden ayrı kaldıktan sonra geçtiğimiz hafta içinde yeniden partisine döndü. 1977 yılında seçilerek parlamentoya gelen milletvekillerinden 5'i de bu dönem içinde öldü. Ölen milletvekillerinden 4'ü AP'den 1'i ise CHP'den. AP'den ölenler Mutlu Menderes, İlhami Ertem, Atıf Akın, Kubilay İmer. CHP'den de Hasan Fehmi İlter.

AP Genel Merkezinde Süleyman Demirel'in de katıldığı bir törenle AP'ye geçen Gaziantep Milletvekili Karahan, «CHP'den ayrılmam Bülent Bey için süpriz değildi» dedi.

AP Genel Başkanı Süleyman Demirel de, Karahan'ın partiye girişi konusunda «Kendisini AP'nin büyük davasında yanımızda görmekten memnuniyet duyuyorum» şeklinde konuştu.

AP Genel Başkanı Süleyman Demirel'in basın toplantısı için AP Genel Merkezine gelen gazetecilere, Süleyman Demirel'in odasında bir tören olduğu haberi verildi. Demirel'in odasına çıkan gazeteciler, Ahmet Karahan'ın CHP'den istifa ettiğini ve AP'ye katılması için tören hazırlandığını öğrendiler.

AP Genel Başkanı Demirel yaptığı konuşmada, «Gaziantep Milletvekili Ahmet Karahan bu törenle AP saflarında yerini almış bulunuyor. Kendisini AP'nin büyük davasında yanımızda görmekten memnuniyet duyuyoruz. Türkiye'yi büyük Türkiye yapacağız ve bunları hürriyetçi demokratik rejim içinde yapacağız. Bu davaya gönül verenler olarak sayın Karahan'ı aramızda görmekten memnuniyet duyuyoruz.»

Carter

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

Dün Brejnev ile Carter arasında yapılan ilk görüşmede iki devlet başkanının Sovyet - Amerikan ilişkilerindeki olumlu bir gelişmenin, iki ülkenin çıkarları yararına olduğu kadar dünya barışı ve güvenliği için taşıdığı önemi belirttikleri bildiriliyor.

Görüşmeler sırasında iki taraf, bazı konularda görüş ayrılıklarına karşın çeşitli alanlarda istikrarlı ve yapıcı bir işbirliği için çaba harcama arzularını dile getirdiler. Brejnev ile Carter'ın bu amaca ulaşmak için pratik çareler üzerinde görüş değiş-tokuşunda bulundukları belirtiliyor

ABD Başkanı Carter nükleer silah stoklarının azaltılması olanaklarının incelenmesi lehinde esaslı biçimde konuştu, fakat aynı zamadan, ABD'de silahlanmanın artırılması ve mükemmelleştirilmesi yolunda alınan önlemleri de haklı göstermekten geri kalmadı.

Bugünkü görüşmeler sürecinin de dünkünün aynı olacağı söyleniyor. Sabah ve öğleden sonraki görüşmelerde Brejnev ve Carter, «SALT-3» başta olmak üzere, stratejik silahlanmayı konu edinecek ve Avrupa'daki nükleer taktik silahlar da bu arada ilk kez ele alınacaktır. Taktik silahlar konusu «SALT»ların kapsamına girmedi.

Bugün öğleden sonraki oturumda, ABD-SSCB ikili ilişkileri ve bu arada, «İnsan Hakları» konusu ele alınacak.

MKE

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

ağır yaralı 5 işçi de Kırıkkale SSK Hastanesine kaldırıldı.

Yaralı işçilerden Muzaffer Aktetik, Ömer Karapolat ve Hüseyin Gülderen kurtarılamayarak dün öldüler.

Politika
SAVAŞSIZ, SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

● Sahibi: Politika Basım ve Yayım A.Ş. adına ... ... KEMAL TÜRKLER
● Yazıişleri Müdürü: ... ... Tomer KAYAŞ
● İstanbul: Yerebatan Cad. Taşsavaklar Sok. No: 5 Cağaloğlu Tel.: 27 77 12 - 27 69 09 - Teleks: 23 290
● Ankara: İzmir Cad. No: 20/27. Katı 7 Kızılay Telefon: 18 79 59 - 17 65 36 — Teleks: 42 486 - 42 679
● İzmir: Cumhuriyet Bul. Aslan Kapani İş H. K.:5 No: 510 Konak
● Dizgi: ... ... Politika Tipo Tesisleri
● Baskı: ... ... Asya Gazetecilik ve Neşriyat Ltd. Şti. Matbaası
● Dağıtım: ... ... Hürriyet Holding A.Ş.
● İLAN KOŞULLARI: 2-3-7. sayfalar (sütun /cm): 300 TL. - 4-6. sayfalar (sütun/cm): 250 TL. - 8. sayfa (sütun/cm): 700 TL. Yayın ilanları (tek sütun, 5 cm): 250 TL. - Ölüm, Teşekkür Nişan, Doğum vb. (tek sütun, 5 cm): 500 TL.
● ABONE KOŞULLARI: 3 Aylık: 450 TL., 6 Aylık: 900 TL., 1 Yıllık: 1800 TL. Avrupa ülkeleri: 1 Yıllık: 200 DM., 6 Aylık: 100 DM. Diğer ülkeler için 1 Yıllık: 120 dolar.

Akarsu enerji kaynaklarının yüzde 10'u kullanılabiliyor

● Türkiye'de tüm akarsu kaynaklarının enerji üretim olanakları değerlendirilse, 100 milyar kilovat saat elektrik enerjisi elde edebilecek. Bu gün ise sadece 9 milyar kilovat saatlik enerji elde ediliyor

● Halen sekiz hidro elektrik santrali çalışıyor, dokuzu da yapım halinde

● Tüm akarsu potansiyeli tam olarak değerlendirilse 500 baraj ve 350 elektrik santrali yapmak gerekecek

Haber Merkezi — Devlet Su İşleri (DSİ) tarafından yapılan bir araştırmaya göre Türkiye toplam hidro elektrik olanaklarının sadece yüzde 10'unu değerlendiriyor. Avrupa ülkeleri arasında akarsulardan elektrik enerjisi üretme olanakları açısından Avrupa'da Norveç ve İsviçre'den sonra üçüncü sırada yeralmasına karşılık, bu olanakları kullanabilme açısından çok daha geri sıralarda bulunmaktadır.

DSİ araştırmasına göre Türkiye'de halen üretilen 22 milyar kilovat saatlik enerjinin yalnızca yüzde 42'si akarsulardan elde ediliyor. Buna karşılık ülkemizdeki tüm akarsuların değerlendirilmesi halinde yılda 100 milyar kilovat saatlik elektrik enerjisi elde etmek olasıdır. Ancak bunun için 500 baraj ve 350 hidroelektrik santrali yapılması gerekmektedir. Bu sayıya ulaşılması halinde beş milyon hektar tarım alanının sulanması, 200 bin hektarın taşkın ve sel baskınlarından korunması 200 bin hektarlık bataklık alanın ise tarıma açılması mümkün olacaktır. Ayrıca 1 milyar metreküp içme suyu da elde edilebilecektir.

Buna karşılık Türkiye'de halen elektrik enerjisi üreten hidro elektrik santralleri şöyle sıralanmaktadır:

Keban: 5 milyar 800 milyon, Gökçekaya 560 milyon, Sarıyar 400 milyon, Hirfanlı 400 milyon, Seyhan 290 milyon, Kesikköprü 250 milyon, Demirköprü 200 milyon, Kemer 150 milyon kilo vat saat. Ayrıca çok küçük santrallerden de toplam 150 milyon kilovat saat elektrik enerjisi elde edilmektedir.

Bunun yanısıra halen yapımları sürmekte olan hidro elektrik santralleri de şöyledir:

Karababa 8 milyar 800 milyon Karakaya 7 milyar 500 milyon Altınkaya 1 milyar 680 milyon, Oymapınar 1 milyar 620 milyon, Ayvacık 1 milyar 150 milyon, Aslantaş 600 milyon, Köklüce 580 milyon, Adıgüzel 280 milyon, Balahor 270 milyon kilovat saat.

Türkiye'de toplam hidro elektrik potansiyelinin yüzde 35'i Fırat, yüzde 15'i Doğu Karadeniz'deki akarsular, yüzde 10'u da Dicle ırmağı üzerinde bulunmaktadır. Nitekim yapım halindeki baraj ve santrallerin büyük çoğunluğu da bu sular üzerinde bulunmaktadır.

TÜRKİYE'NİN HİDRO ELEKTRİK SANTRALLERİ

SANTRALİN ADI	ÜRETİMİ (KİLOVAT/SAAT)	Bitiş yılı
KARABABA	8.800 milyon	1988
KARAKAYA	7.500 »	1985
KEBAN	5.800 »	1974
ALTINKAYA	1.680 »	1986
OYMAPINAR	1.620 »	1982
AYVACIK	1.150 »	1979
ASLANTAŞ	600 »	1981
KÖKLÜCE	580 »	1980
GÖKÇEKAYA	560 »	1972
SARIYAR	400 »	1956
HİRFANLI	400 »	1959
SEYHAN	290 »	1956
ADIGÜZEL	280 »	1981
BALAHOR	270 »	1980
KESİKKÖPRÜ	250 »	1966
DEMİRKÖPRÜ	200 »	1960
KEMER	150 »	1958
DİĞERLERİ	150 »	—
TOPLAM	30.700 »	

Ergani'de bir hekim sahte vizite kağıtlarıyla kişisel çıkar sağladı

Ergani (İSTA) — Ergani Devlet Hastanesi Baştabipliğine vekaleten bakmakta olan İsmail Atabek adlı bir doktorun, bu görevinden ayrı olarak «işyeri doktoru» olduğu Ergani Çimento Fabrikası inşaatında çalışan işçilerin haberi olmadan, onların adına vizite kağıdı düzenlediği ve bu yolla ilaç ve benzeri kişisel çıkarlar sağladığı ileri sürüldü.

İSTA muhabirinin çeşitli görgü tanıklarından edindiği bilgiye göre Ergani Devlet Hastanesinde çalışmakta olan Dr. İsmail Atabek, Ergani Çimento Fabrikası inşaatında «işyeri doktoru» olarak görev almak istedi. Ancak bu istemi iki kez SSK Bölge Müdürlüğünce, Sağlık Bakanlığına bağlı bir kuruluş bünyesinde kadrolu olduğu gerekçesiyle reddedildi. Buna rağmen Dr. İsmail Atabek'in çimento fabrikası inşaatında işyeri doktoru olarak çalışması sağlandı.

Çimento fabrikasının yapım çalışmalarının devam ettiği sürece bu görevi de yürüten Ergani Devlet Hastanesi Hekimi Dr. Atabek'in, işçilerin haberi olmadan, onlar adına çeşitli vizite kağıtları düzenlediği ileri sürüldü.

İşyeri hekimliği karşılığında aldığı 6.000 liraya ek olarak sahte vizite kağıtlarından da ilaç ve benzeri çıkarlar sağladığı bildirilen Dr. İsmail Atabek'in bölgede aylık gelirinin çok üstünde bir servet edindiği de söyleniyor.

İSTA muhabirinin işçilerden edindiği bilgilerle saptayabildiğine göre Mehmet Kınık, Eyüp Seçen, Uğur Önder, Zülfü Yıldırım, Hüseyin Konca, Servet Kaçar, Siraç Tokcan, Mustafa Bingöl, Ali Tekdemir, Atıf Göy, Sadık Turan, Abbas Sarı, Abdullah Taş, Abbas Kayış, Abdullah Toraman, Şevki Döğüşkaya adlı işçiler adına vizite kâğıtları düzenlendi ve karşılığında ilaç alındı. Ancak bu işçilerin tümü de olaydan haberleri bile olmadığını belirttiler. Vizite kağıtlarının fotokopilerinin ve işçilerin sigorta sicil numaralarının da elde bulunduğunu bildiren İSTA muhabiri, Dr. İsmail Atabek'in aylık gelirinin çok üstünde harcamalar yaptığını ve İzmir Güzelyalı semtinde bir kat aldığını bildiriyor. Doktor bu daire için bir yıllık maaşının da üstünde bir peşin ödeme yaptı ve her ay da maaşının üstünde bir ödemeyi düzenli olarak sürdürüyor.

Bölgede özellikle maocu unsurlarla işbirliği içinde bulunduğu belirtilen hekimin devlet memuru statüsünde olmasına rağmen, karpuz ektirmek, acil hastalardan para almak, hastane araçlarını kişisel işlerinde kullanmak gibi çok davranışı yüzünden bölge halkının tepkisini çektiği de belirtiliyor.

ÖZETLE

Bank-Sen Spor-Toto'da sözleşme imzaladı

ANKARA — Spor-Toto ile DİSK'e bağlı BANK-SEN Sendikası arasında Ankara'da toplu iş sözleşmesi imzalandı, Spor-Toto'da çalışan 280 kişinin günlük ücretlerinde, çeşitli yardım ve sosyal haklarında artışlar sağlandı.

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünde düzenlenen törene Beden Terbiyesi Genel Müdür Vekili Ergun Aymergen, Spor-Toto Teşkilat Müdürü Aydın Karasüleymanoğlu, BANK-SEN Sendikası Merkez Temsilcisi Cahit Baylav ve öteki ilgililer katıldı.

İGD Edirne Şube Kongresi yapıldı

EDİRNE — İGD Edirne Şubesi 2. olağan kongresi yapıldı. Edirne Esnaf Kefalet Kooperatifi salonunda yapılan kongreye sendika ve demokratik kuruluşlarından çok sayıda konuğun da katıldığı bildirildi. Kongrede yapılan konuşmalarda yoğunlaşan saldırılar karşısında gençliğin güç ve eylem birliği oluşturması gereği üzerinde duruldu ve gençliğin somut sorunlarının çözümü yolunda ciddi adımların atılması istendi.

İttihat Değirmencilik'te grev başladı

İSTANBUL — DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikası, Ayvansaray'daki İttihat değirmencilik işyerinde bir süre önce aldığı grev kararını uygulamaya geçirdi.

Gıda - İş Sendikası'nca yapılan yazılı açıklamada, grev kararının 30 Mayıs günü alındığı belirtilerek yasal sürenin dolmasına karşın işverenin tavrında olumlu bir değişmenin olabileceği düşüncesiyle uygulamaya uzun süre gidilmediği anlatıldı.

İşverenin bu bekleyişi istismar ederek işçileri izine çıkartmaya başladığının ve bu yolla grevi engellemek düşüncesinde olduğunun belirtildiği açıklamada daha sonra «hak verilmez alınır» sloganıyla grevin başlatıldığı vurgulandı.

Eğitim Enstitülerinde ders geçme sistemi getiriliyor

Ankara (Politika) — Eğitim Enstitülerinin öğrenim sisteminde yeni değişiklikler yapıldı. Enstitülerde sınıf geçme yerine ders geçme sistemi getirildi. Konu ile ilgili Talim Terbiye Kurulu'nun kararı Bakanın onayına sunuldu. Milli Eğitim Bakanı'nın onayından sonra yeni sistem tüm eğitim enstitülerinde uygulanmaya başlanacak.

Diğer taraftan 18 Haziran Pazartesi günü 1978-1979 ders yılına başlayacak olan Gazi Eğitim Enstitüsü'nde 2 ve 3 ncü sınıfların eğitim göreceği, 1'nci sınıfların ise yapılacak bir düzenlemeden sonra öğrenime başlayacakları bildirildi.

Pazartesi günü başlayacak olan ders yılının ilk sömestri 28 Temmuz tarihine kadar sürecek, ikinci sömestr ise 27 Ağustos - 6 Ekim tarihleri arasında olacak.

Türkiye, kuru üzüm incir ve fındık üretiminde dünyada birinci

İstanbul (A.A.) — 1978 yılı rakamlarına göre, dünyanın en çok kuru üzüm, incir ve fındık üreten ülkesinin Türkiye olduğu açıklandı. Ancak, geleneksel Türk tarım ürünlerinin «spekülatif» değer taşıyan nitelikte olmaması yüzünden bu ürünlerin dışsatımından sağlanan gelirin büyük ölçüde artması beklenmiyor.

Türkiye, dünyada üretilen fındığın yüzde 72,6'sını, kuru üzümün yüzde 36,9'unu, afyonun yüzde 20'sini, incirin yüzde 17,7'sini, şam fıstığın yüzde 17,5'ini, zeytinin yüzde 10,5'ini, zeytinyağının ise yüzde 9,6'sını üretiyor.

Radyodan seçmeler

TRT-1

09.02 Gençlikle Gelen
10.02 Tatil Sabahı
12.02 Radyo Tiyatrosu
13.00 Haberler
19.00 Haberler
20.15 Tarla Dönüşü
21.02 Dinleyici İstekleri
21.30 Spor Dergisi
23.00 Haberler
01.05-05.00 Gece Yarısı

TRT-2

09.00 Pazar Sohbetleri
10.00 Çocuğun
13.00 Haberler
14.00 Gülmece Dünyası Bu Günle
20.30 Açık Oturum
23.00 Caz Dünyasından

TRT-3

09.03 Müzik Şöleni
10.00 Bir Yıldız Kaydı
11.00 Ünlü Yorumcular
14.30 Pazardan Pazara
23.00 Ses Ustaları
24.00 Saman Yolu

TRT TV Program-Haber-Eleştiri

TATİL SİNEMASI

Yönetmen: John Ford
Oyuncular: John Wayne, Maureen O'Hara

Sakin Adam

John Ford'un yönetmenliğini yaptığı film 1952'lerde gerçekleştirilmiş. SAKİN ADAM'da kısa süre önce ölen ünlü oyuncu John Wayne ile Maureen O'Hara'yı izleyeceğiz.

Aslında tatil sinemasının filmi «Öldüren Serüven» idi. Ancak John Wayne'nin ölümü nedeniyle TRT, ünlü sanatçının anısına programda değişiklik yaparak onun bir filmini ekranlara getiriyor.

Filmin konusu kısaca şu: Ünlü bir boksör olan Wayne ülkesi İrlanda'ya döner ve inatçı yurttaşları ile ve bu arada Maureen O'Hara'yla da uğraşarak onları yola getirmeyi başarır.

26 Mayıs 1907 yılında doğan John Wayne geçtiğimiz günlerde uzun süredir yakalandığı kansere yenik düştü. 1964'lerde sol akciğeri alınan aktör uzunca bir yaşama savaşı verdi. Açık kalp ameliyatından sonra midesini aldıran aktör, daha sonra da kanserin bağırsaklarına sıçraması sonucu hastaneye kaldırılmıştı.

John Wayne son olarak 9 Nisan'da yapılan Oscar ödülleri dağıtım törenine katılmıştı.

200'den fazla film çeviren aktörün filmleri arasında «Posta Arabası», «Apaçi Kalesi», «RİO Grande», «Sakin Adam», «Liberty Valace'lı Vuran Adam», Kızıl Nehir», «Rio Bravo» ve «Hatari» bulunmaktadır.

John Wayne ABD'de sağ eğilimli, Mc Carthy döneminde suskunluğu ile bilinen bir aktör olarak tanınır.

TELEVİZYON PROGRAMI

● **11.00 TATİL SİNEMASI**

TELE PAZAR

13.05 — Açılış
13.10 — Folklor de Bursa Kılıç Kalkan Ekibi
13.20 — Tele-Maç
14.10 — Üç Topluluktan Şarkılar
14.35 — Tanışın, Konuşun, Yarışın Konut Sanatçı: Özdemir Erdoğan
15.25 — Kızılay'ın 111.ci Kuruluş Yıldönümü nedeni ile Kızılay 2. Başkanı ile söyleşi.
15.35 — Tele-Pazar Sizlerle Esmeray, Hüsamettin Subaşı, Selçuk Alagöz, Aylin Urgal, Ersen, Safiye Fiila Zonguldak Karadeniz Ereğlisi'nde olacaklar.
16.50 — İstanbul'da yapılan Dans Yarışması'ndan görüntüler.
17.00 — HABERLER
17.05 — Serinkanlı Hafiye
17.25 — Spor

● **19.30 Laurel-Hardy**

● «Gülme Gazı» bugünkü bölümün adı. Laurel Hardy diş çektirmek için dişçiye giderler. Laurel korkar ve kaçmak ister. Fakat bu arada gaz açık kalır. Herkes gülmeye başlar.

● **20.00 ISIRGAN OTU**

● Florentan yeniden evsiz kalmıştır. Robenlere sığınır ve hasat çalışmalarına yardım eder. Yaşlı adam Pol'ün derin üzüntüsünü anlamakta ve çocuğun gerçek annesini bulmadığı sürece asla mutlu olmayacağını hissetmektedir. Bay Brunel'in yardımıyla annesinin Bojole'de bir kasabada yaşadığı saptanır.

● **20.30 HABERLER**

● **21.15 YAŞAYAN ATATÜRK**

● «Uygarlık» adlı bölümde Prof. Dr. Macit Gökberk katılıyor ve «Atatürk ve Uygarlık» konu ediliyor.

21.30 SAZ ESERLERİ

● «Eski Bir Şarkı» adlı bölüm izlenecek.

● **21.35 Mc MİLLAN**

● **22.45 KLASİK MÜZİK**

● Lizst'in üç piyano parçasını Youry Boukoff' piyanoda seslendiriyor.

23.10 HABERLER

ENERJİ AÇIK OTURUMU KISA KESİLDİ

Söylenecek sözün çok olduğu günümüzde en geniş kesimleri ilgilendiren bir konudaki açık oturum, bundan önce de örnekleri görüldüğü gibi, konuşmacıların söyleyecekleri ağızlarına tıkanarak ve seyircilerin beklentilerine cevap vermeden kestirmeden sona erdiriliverdi.

Oysa konu çok ilginçti. Petrol programı, enine boyuna tartışılması gereken birçok sorunu birlikte getirmekte. TV seyircisi de haklı olarak bu soruların cevabını beklemekteydi. Büyük kentlerde, kitle taşımacılığına gidilememesi nedeniyle işine, evine giderken perişan olan halkın ilgisi; mutfağında tüpgaz bulamayan ev kadınının ilgisi; önce para sayıp, tüketim toplumunun propaganda ve vaadlerine kanıp bir otomobil edinmiş ama şimdi benzin yokluğundan arabasını kullanamayan küçük burjuvanın ilgisi, hep bu konuya dönüktü. Üstelik de tüm kapitalist dünyayı, Batı dünyasını bugünlerde birinci dereceden ilgilendirmiş bir sorundu petrol.

Ama hernedense, daha doğrusu yayın politikası gereği, TRT Aşk Gemisi'ni zamanında seyrettirebilmek için, bu önemli sporunu kısa kesmeyi yeğledi.

Akaryakıt sorununun Türkiye'de yılların bağımlı enerji politikasının, har vurup harman savurmasının, plânsızlığının, bağımlılığın, yanlış yatırımların sonucu olduğu biliniyor. Ancak bütün bunları, seyirci ekranda etraflıca dinlemek isterdi. Akaryakıt darlığının önümüzdeki günlerde nasıl sıkıntılara yol açacağını görmek, hiç değilse hazırlıklı olabilmek isterdi. Hükümetin aldığı ve almaya çalıştığı önlemlerin neler olduğunu bilmek, önlemlerin yeterli olup olmadığını uzmanların, açık oturuma katılanların gözünden, dilinden irdelemek isterdi.

Tüm bu sorulara yanıt, sade suya tirit Aşk Gemisi oldu.

TRT, ya böyle önemli ve ciddi programlar hazırlamaya sıvanmamalı, ya da saatini, gününü ona göre ayarlayabilmeli, Yoksa, şu sıcak yaz günlerinde TV büsbütün izlenmez oluyor.

CEMİLE KUTGÜN SUNUCULUK GÖREVİNDEN ÇEKİLİYOR MU?

Cemile Kutgün, Anons spikerliğini küçümseyerek «Ben Hukuk Fakültesi mezunu, kariyer sahibi biriyim» deyince TRT çevresinde tepki yarattı.

İlk sunuculuk döneminde çok daha yalın, sıcak ve başarılı olan sunucu giderek yapmacıklığı da kariyer sahibi olmaya mı bağlıyor-dersiniz? Oysa mikrofonda tek sözcük söyleyen kişinin sorumluluğu da, bir sunucununki kadar önemlidir.

Yıllarda TRT mikrofonlarında emek veren Kutgün, bu tür bir yanlışa nasıl düşer?